

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินงานด้านการฝึกอบรมในการป้องกันควบคุมโรคและภัยสุขภาพ
ของ สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 12 จังหวัดสงขลา

นางสาวจิรวัดน์ สานติสุข
นางปัจฉิมา บัวยอม
นางกรรณิการ์ จิตรบรรเจิดกุล

กลุ่มส่งเสริมสนับสนุนวิชาการ
สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 12 สงขลา

บทคัดย่อ

การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง จากสถานะการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ในยุคโลกาภิวัตน์ ทำให้มีผลกระทบต่อสุขภาพอย่างมาก ทำให้ปัญหาสุขภาพของคนไทยมีการเปลี่ยนไปในลักษณะที่โรคติดต่อมีแนวโน้มลดลงขณะที่ปัญหาสุขภาพที่มีแนวโน้มมากขึ้นสถานการณ์เปลี่ยนแปลงต่าง ๆ นี้ได้นำไปสู่การปฏิรูปกระทรวงสาธารณสุข และกลไกต่าง ๆ ส่งผลให้ทุกส่วนราชการต้องปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ตาม พรบ. ปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม

กรมควบคุมโรคติดต่อ ได้มีการปรับบทบาทภารกิจให้กว้างขวางขึ้น โดยได้ขยายภารกิจจากการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อมาเป็นการป้องกันและควบคุมโรคและภัยสุขภาพ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการควบคุมและป้องกันโรคให้สมรรถภาพสูงสุด การดำเนินการป้องกันควบคุมโรคและภัยสุขภาพ ของสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 12 จังหวัดสงขลา หลังจากได้ปรับเปลี่ยนบทบาทภารกิจ ยังไม่มีการศึกษาหาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความสำเร็จของการดำเนินงาน จะมีเพียงการรวบรวมผลการดำเนินงานเท่านั้น ทำให้ไม่ทราบถึงข้อมูล ปัญหา อุปสรรค ที่จะใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการป้องกันควบคุมโรคและภัยสุขภาพ ดังนั้น กลุ่มส่งเสริมสนับสนุนวิชาการ จึงได้ดำเนินการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ การดำเนินงานป้องกันควบคุมการเกิดโรคและภัยสุขภาพด้านการฝึกอบรม ของสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 12 จังหวัดสงขลา

ผลการศึกษา พบว่า บริบทของโครงการด้านความต้องการจากหัวข้อวิชาอยู่ในระดับดีร้อยละ 90.60 ปัจจัยนำเข้าของโครงการด้านระยะเวลา วัสดุอุปกรณ์ อยู่ในระดับดีร้อยละ 93.75 กระบวนการบริหารด้านการถ่ายทอดของวิทยากร อยู่ในระดับดีร้อยละ 92.99 ผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ด้านความสามารถในการค้นหาผู้ป่วยโรคเรื้อนรายใหม่ที่ยังหลงเหลือในชุมชนและ การมารับการรักษาก่อนปรากฏความพิการ ความรู้ ความเข้าใจในด้านการดูแลรักษาผู้ป่วยโรคเรื้อน การป้องกันความพิการ การฟื้นฟูสภาพผู้ป่วยโรคเรื้อน การดำเนินงานควบคุมโรคเรื้อนระบบทะเบียนรายงาน เมื่อเปรียบเทียบระหว่างก่อนการอบรมและหลังการอบรมพบว่ามีแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการบริหารโครงการ กับความสำเร็จของโครงการด้านประโยชน์ที่ได้รับ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยคือควรมีการติดตามผลโครงการอบรมวิชาการสำหรับผู้ดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อนในสถานบริการสาธารณสุขของจังหวัดนราธิวาสต่อไป เพื่อทราบให้แน่ชัดว่าผู้เข้าอบรมการฝึกอบรม นำความรู้ความเข้าใจจากการอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานได้เพียงใด และในในการดำเนินงานป้องกันควบคุมโรคควรมีการวางแผนร่วมกันกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อวิเคราะห์หาความจำเป็นของการฝึกอบรม ซึ่งจะส่งผลต่อการที่ช่วยให้หน่วยงานสามารถกำหนดวัตถุประสงค์ของกิจกรรมฝึกอบรมได้อย่างชัดเจน

กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้วิจัยของสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 12 สงขลา ขอขอบคุณนายแพทย์บุญชัย
ภูมิบ่อพลับผู้อำนวยการสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 12 สงขลา ที่ให้การสนับสนุนโครงการ อาจารย์
ปรีชา จันทร์มณี ที่กรุณาให้คำแนะนำช่วยเหลือไขข้อบกพร่องต่างๆ ทำให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

คณะผู้วิจัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ

(ก)

กิตติกรรมประกาศ

(ข)

สารบัญ

(ค)

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การตรวจเอกสาร

วิธีการดำเนินการ

ผลการวิจัยและวิจารณ์

สรุปและข้อเสนอแนะ

บรรณานุกรม

ภาคผนวก

โครงการอบรมวิชาการ โรคเรื้อนในสถานบริการสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา

แบบสอบถาม

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินงานด้านการฝึกอบรมในการป้องกันควบคุมโรคและภัยสุขภาพ ของ สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 12 จังหวัดสงขลา

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง จากสถานะการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ในยุคโลกาภิวัตน์ ทำให้มีผลกระทบต่อสุขภาพอย่างมาก เช่น พฤติกรรมการบริโภคอาหารสำเร็จรูป และอาหารนอกบ้านมากขึ้น ซึ่งโอกาสเสี่ยงต่อการได้รับสารเคมีปนเปื้อนโรคต่าง ๆ มากขึ้น อาหารไม่มีคุณค่าตามหลักโภชนาการ แนวนอนมีปัญหามาจากสิ่งแวดล้อมมีมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นมลพิษจากอากาศเสีย น้ำเสีย สารพิษต่าง ๆ จากภาคเกษตร และอุตสาหกรรม เป็นต้น ทำให้ปัญหาสุขภาพของคนไทยมีการเปลี่ยนไปในลักษณะที่โรคติดต่อมีแนวโน้มลดลง

ขณะที่ปัญหาสุขภาพที่มีแนวโน้มมากขึ้นและจะเป็นปัญหาหลักในอนาคต หรือปัญหาสุขภาพที่เกี่ยวข้องกับโรคไม่ติดต่อ โรคที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมสุขภาพ โรคเรื้อรัง สถานการณ์เปลี่ยนแปลงต่าง ๆ นี้ ได้นำไปสู่การปฏิรูปกระทรวงสาธารณสุข และกลไกต่าง ๆ ส่งผลให้ทุกส่วนราชการต้องปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ตาม พรบ. ปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม

กรมควบคุมโรคติดต่อ ได้มีการปรับบทบาทภารกิจให้กว้างขวางขึ้น โดยได้ขยายภารกิจจากการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อมาเป็นการป้องกันและควบคุมโรคและภัยสุขภาพ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการควบคุมและป้องกันโรคให้มีสมรรถภาพสูงสุด การดำเนินการป้องกันควบคุมโรคและภัยสุขภาพ ของสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 12 จังหวัดสงขลา หลังจากได้ปรับเปลี่ยนบทบาทภารกิจ ยังไม่มีการศึกษาหาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความสำเร็จของการดำเนินงาน จะมีเพียงการรวบรวมผลการดำเนินงานเท่านั้น ทำให้ไม่ทราบถึงข้อมูล ปัญหา อุปสรรค ที่จะใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการป้องกันควบคุมโรคและภัยสุขภาพ

ดังนั้น กลุ่มส่งเสริมสนับสนุนวิชาการ จึงได้ดำเนินการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ การดำเนินงานป้องกันควบคุมการเกิดโรคและภัยสุขภาพด้านการฝึกอบรม ของสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 12 จังหวัดสงขลา เนื่องจากงบประมาณในการดำเนินงานของสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 12 สงขลา ในปี 2547 ส่วนใหญ่จะใช้ในการฝึกอบรม รวมทั้งสิ้นจำนวน .... บาท เมื่อคิดเป็นงบประมาณในการจัดอบรมคิดเป็นเงินจำนวน..... บาท (ร้อยละ) โดยศึกษาจากโครงการอบรมวิชาการ โรคเรื้อรังสำหรับผู้ดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อรังในสถานบริการสาธารณสุขของจังหวัดนราธิวาส ปีงบประมาณ 2547 เนื่องจากเป็นโครงการที่มีความเป็นไปได้สูงในการที่จะประสบความสำเร็จเนื่องจากปัจจัยสนับสนุนดังนี้คือ จาก การที่สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 12 มีการดำเนินงานร่วมกับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ ในการดำเนินงานป้องกันควบคุมโรคและภัยสุขภาพ แต่เนื่องจากเจ้าหน้าที่ระดับ

จังหวัด อำเภอบึงสามพัน ได้มีการเปลี่ยนบุคลากรผู้รับผิดชอบงาน โรคเรื้อนอยู่เสมอทำให้การทำงานไม่ต่อเนื่อง ต่างจากบุคลากรของสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 12 สงขลา ที่ไม่มีการเปลี่ยนผู้รับผิดชอบทำให้บุคลากรมีประสบการณ์ ความชำนาญ ในการทำงานรวมถึงการได้รับการฝึกอบรมฟื้นฟูเพิ่มเติมความรู้ เทคนิคการถ่ายทอด การปฏิบัติงาน การตรวจรักษาจากส่วนกลางทุกปี นอกจากนี้ในกลุ่มโรคเรื้อนของสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 12 สงขลา ยังได้มีศูนย์สาธิตบริการเพื่อเป็นสถานที่ในการให้บุคลากรของสำนักงานใช้ในการศึกษาในด้านต่างๆ อาทิ การค้นหาผู้ป่วยผู้ป่วยโรคเรื้อนรายใหม่ การดูแลรักษาผู้ป่วยโรคเรื้อน การป้องกันความพิการ การฟื้นฟูสภาพผู้ป่วยโรคเรื้อน การจัดระบบทะเบียนรายงาน ทำให้เพิ่มความชำนาญในทุกด้าน และในการปฏิบัติงานของศูนย์สาธิตบริการ ได้มีการทำงานเป็นระบบ เริ่มจากการวางแผนการดำเนินงาน การบริหารจัดการ การจัดโครงสร้างภายในกลุ่มงานที่ชัดเจน การนิเทศติดตามงานในหน่วยงานระดับจังหวัดทุกปี ปีละ 2 ครั้ง โดยทีมนิเทศจากส่วนกลาง ซึ่งมีผู้ตรวจราชการระดับเขตเป็นหัวหน้าคณะนิเทศ และการนิเทศจากสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 12 สงขลา ในการวัดความสำเร็จมีหลายแนวทาง แต่แนวทางหนึ่งที่มีความสำคัญ คือ การใช้ประสิทธิผลเป็นตัวบ่งชี้ความสำเร็จ โดยใช้กรอบแนวคิดตามแบบจำลอง ชิปป (CIPP model) ของสต๊อปเฟิลบีม และคณะ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อนำผลการศึกษาไปใช้ในการวางแผนงาน โครงการ การกำหนดเป้าหมาย ปรับปรุงการดำเนินงานในอนาคต

วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินงานด้านการฝึกอบรมในการป้องกันควบคุมโรคและภัยสุขภาพของ สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 12 จังหวัดสงขลา

วัตถุประสงค์เฉพาะ

1. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านบริบทโครงการ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการดำเนินงาน ผลสำเร็จของโครงการด้านความรู้ความเข้าใจ และประโยชน์ในการนำไปใช้ของโครงการอบรมวิชาการ โรคเรื้อนในสถานบริการสาธารณสุขจังหวัดนราธิวาส ปีงบประมาณ 2547
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบริบทโครงการ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการดำเนินงาน ต่อผลสำเร็จของโครงการตามวัตถุประสงค์ของโครงการด้านความรู้ความเข้าใจและประโยชน์ในการนำไปใช้ของโครงการอบรมวิชาการ โรคเรื้อนในสถานบริการสาธารณสุขจังหวัดนราธิวาส ปีงบประมาณ 2547

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการศึกษาในผู้เข้ารับการอบรมวิชาการ โรคเรื้อนในสถานบริการสาธารณสุขจังหวัดนราธิวาส ปีงบประมาณ 2547 ระหว่างวันที่ 24 – 26 มีนาคม 2547

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เพื่อให้ผู้บริหารและผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานป้องกันควบคุมโรคและภัยสุขภาพ ทุกระดับ สามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการฝึกอบรมให้มีประสิทธิภาพ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. บริบท หมายถึง ความต้องการของผู้เข้าอบรมต่อเนื้อหาหลักสูตรการฝึกอบรม
2. ปัจจัยนำเข้า หมายถึง ความสอดคล้องของหัวข้อ เนื้อหาสาระ ระยะเวลา เอกสาร กับวัตถุประสงค์ของโครงการ
3. กระบวนการดำเนินการ หมายถึง การจัดดำเนินการฝึกอบรมตามขั้นตอนที่วางไว้ เมื่อโครงการได้รับการอนุมัติให้ดำเนินการ
4. ผลสำเร็จของโครงการ หมายถึง โครงการประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของโครงการ
อบรมวิชาการโรคเรื้อนในสถานบริการสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา ปีงบประมาณ 2547 ด้านความสามารถในการค้นหาผู้ป่วยโรคเรื้อนรายใหม่ที่ยังหลงเหลือในชุมชนและ การมารับการรักษาก่อนปรากฏความพิการ ความรู้ ความเข้าใจในด้านการดูแลรักษาผู้ป่วยโรคเรื้อน การป้องกันความพิการ การฟื้นฟูสภาพผู้ป่วยโรคเรื้อน การดำเนินงานควบคุมโรคเรื้อนระบบทะเบียนรายงาน และประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งคณะผู้วิจัยได้นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ส่วนที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินผล

ส่วนที่ 2 แบบจำลอง CIPP Model

ส่วนที่ 3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ส่วนที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินผล

ความหมายทั่วไป

การวิจัยเป็นกระบวนการศึกษาแสวงหาความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่เป็นเป้าหมายของการศึกษา

กระบวนการ หมายถึงกิจกรรมต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์สอดคล้องกัน มีการดำเนินการเป็นลูกโซ่และอย่างเป็นขั้นตอน ในการแสวงหาความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่เป็นเป้าหมายของการศึกษาผู้ที่ทำการวิจัยอาจจะเลือกแนวทางในการวิจัยว่าจะเป็นแนวทางเชิงปริมาณ (Quantitative approach) หรือแนวทางเชิงคุณภาพ (Qualitative approach) หรือจะใช้สองแนวทางร่วมกันก็ได้ ไม่ว่าจะเป็นแนวทางใด ผู้วิจัยจะต้องพยายามให้ได้มาซึ่งข้อมูลเชิงประจักษ์ (Empirical data) ซึ่งหมายถึงข้อมูลที่เป็นจริงหรือพิสูจน์ได้ว่าเป็นจริง “การประเมินผลโครงการ” ตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า Project Evaluation คำว่า Project แปลว่าโครงการ ส่วน Evaluation แปลว่า การประเมินค่าหรือการประเมินผล

การประเมินโครงการและการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการนั้นเป็นการศึกษาตัวโครงการที่เป็นข้อมูลเสนอก่อนการลงมือดำเนินงานเพื่อดูว่าโครงการนั้นมีความเหมาะสมหรือไม่ในแง่มุมต่างๆ ก่อนที่จะดำเนินการ

การประเมินผลโครงการนั้นมีจุดมุ่งหมายไปที่ตัวโครงการที่ได้เกิดขึ้นแล้วหรือต้องเกิดขึ้นอย่างแน่นอนและต้องการดูว่าการดำเนินการปฏิบัติโครงการและผลของโครงการเป็นอย่างไร ส่วนกระบวนการประเมินผลโครงการเองอาจจะดำเนินการในช่วงก่อนระหว่างหรือหลังจากที่โครงการได้ลงไปสู่การปฏิบัติการแล้วก็ได้สุดแท้แต่แบบของการวิจัยที่พืงนำมาใช้ การประเมินผลโครงการจำเป็นหรือไม่ที่จะต้องอาศัยการวิจัย คำตอบอยู่ที่ว่าผู้ที่ต้องการผลของการประเมินต้องการอะไร หากต้องการเพียงความคิดเชิงจิตวิสัยของผู้ประเมินโดยลำพังก็ไม่ต้องทำการวิจัย แต่หากผู้ที่ต้องการผลของการประเมินต้องการผลของการดำเนินโครงการตามสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้น จากการเก็บรวบรวมข้อมูลและประมวลความคิดของบุคคลกลุ่มต่างๆ ที่เกี่ยวข้องจำเป็นอย่างยิ่งที่การประเมินผลโครงการนั้นต้องอาศัยการวิจัยในความหมายที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น

การวิจัยประเมินผลโครงการหมายถึง กระบวนการศึกษาแสวงหาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินโครงการว่าเป็นไปตามหลักเกณฑ์และขั้นตอนต่างๆ ที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ มีปัญหาและอุปสรรคอะไร และบรรลุตามเป้าหมายที่ต้องการหรือไม่ มีผลกระทบในแง่บวกต่างๆ อย่างไรที่เกิดขึ้นจากโครงการบ้าง การวิจัยประเมินผลเป็นกระบวนการวิจัยที่มีการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างมีวัตถุวิสัย (Objectivity) ไม่ได้ขึ้นอยู่กับจิตวิสัย (Subjectivity) ของผู้ประเมินแต่เพียงอย่างเดียว ในการจัดเก็บข้อมูลจะมีการใช้เครื่องมือซึ่งส่วนมากต้องพัฒนาขึ้นมาโดยเฉพาะ และมีการทดสอบว่าเครื่องมือมีความถูกต้องความเชื่อถือได้และความเหมาะสมกับกลุ่มประชากรเป้าหมายหรือไม่ เครื่องมือเหล่านี้จะมีตัววัดที่จะนำมาหาค่า เพื่อใช้เป็นดัชนีหรือตัวบ่งชี้เชิงประจักษ์เกี่ยวกับการดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรค และความสำเร็จของโครงการ เพื่อนำมาวิเคราะห์แล้วจะได้ข้อสรุปเกี่ยวกับโครงการว่าเป็นอย่างไร บรรลุตามเป้าหมายหรือไม่ มีผลกระทบอย่างไร และควรหรือไม่ที่จะดำเนินการต่อไป หากจะดำเนินการอย่างไร ควรปรับปรุงสิ่งใดบ้างเพื่อให้โครงการมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นโดยวัตถุประสงค์ของโครงการเป็นสิ่งที่ผู้อื่นหรือเจ้าของโครงการเป็นผู้กำหนดไม่ใช่ ผู้ประเมินผลเป็นผู้กำหนด เช่น ในโครงการทางด้านการศึกษาอาจกำหนดวัตถุประสงค์ที่เป็นเป้าเชิงปริมาณ แทนที่จะกำหนดเป็นวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติงาน จะต้องเปลี่ยนวัตถุประสงค์ของโครงการให้เป็นวัตถุประสงค์ที่เป็นเป้าให้เป็นการปฏิบัติงานเชิงพฤติกรรม โดยระบุประเภทของพฤติกรรมที่จะเกิดจากโครงการด้วยตนเอง หรือจะให้เจ้าของโครงการเป็นผู้ระบุ วัตถุประสงค์ของการลดขนาดของชั้นเรียนให้เล็กลง ในการประเมินผลผู้ประเมินจะดูว่าขนาดของชั้นเล็กลงไหม หากผู้ประเมินจะต้องดูไปถึงเบื้องหลังหรือความตั้งใจในการลดขนาดชั้นผู้ประเมินต้องดูว่าการลดขนาดของชั้นนั้นมีความเป็นมาอย่างไรและทำไปเพื่ออะไร โดยการสอบถามจากเจ้าของโครงการในการเลือกว่าวัตถุประสงค์ของโครงการที่ต้องการประเมิน ผู้ประเมินจะต้องตระหนักดีว่าวัตถุประสงค์ของโครงการบางวัตถุประสงค์อาจวัดไม่ได้ในช่วงเวลาที่ทำการประเมิน เพราะเป็นวัตถุประสงค์ระยะยาว หรือเพราะยุ่งยากสลับซับซ้อนเปลี่ยนแปลงและแพงเกินไปในการจัดทำ การเก็บรวบรวมข้อมูลให้ครบถ้วนตามงบประมาณที่มีอยู่ ข้อสรุป และข้อเสนอแนะหลังการประเมินผล ส่วนใหญ่จะขึ้นอยู่กับทัศนคติและความเชื่อถือของผู้ประเมิน กล่าวคือ ถ้าเป็นนักวิจัยเชิงวิเคราะห์มักจะมีแนวโน้มที่จะเสนอแต่ตัวเลขไม่ให้ข้อเสนอแนะทางด้านนโยบายโดยหวังว่าสถิติตัวเลขต่างๆ ที่ให้จะพูดด้วยตัวของมันเอง หากมีการเสนอกี่เสนอการตีความด้วยความระมัดระวังเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเข้าใจผิด ซึ่งผู้อื่นที่จะใช้ต้องตีความเพิ่มเติมเอาเองซึ่งอาจจะตีความในทางที่เป็นประโยชน์แก่เจ้าของโครงการและอาจเสนอแนะให้มีการดำเนินโครงการต่อไปพร้อมด้วยเงินอุดหนุนมากขึ้น ซึ่งการตีความทั้งหมดอาจแตกต่างไปจากความคิดเห็นของผู้ประเมินได้ ถ้าหากการประเมินผลเป็นการประเมินเชิงจิตวิสัย หรือต้องใช้วิธีการเชิงจิตวิสัยแล้ว ความเชื่อถือในตัวผู้เสนอหรือผู้ประเมินเป็นเรื่องสำคัญมาก เพราะความสำเร็จของโครงการอยู่ที่การตัดสินใจของผู้ประเมินแต่ละคนมากกว่าข้อมูลประจักษ์

การประเมินเชิงวิเคราะห์ไม่เน้นความสำคัญของความคิดเห็นของคนเหมือนอย่างการประเมินเชิงจิตวิสัย แม้ว่าความคิดเห็นเหล่านั้นอาจจะเป็นฐานและเป็นประโยชน์ต่อการหาข้อสรุปและข้อเสนอแนะ และในบางครั้งจำเป็นที่จะต้องใช้วิธีการเชิงจิตวิสัยมากกว่าการวิเคราะห์และเสนอแต่เพียงข้อมูลและตัวเลข แต่โดยทั่วไปนักวิจัยประเมินผลโครงการมักนิยมใช้วิธีการที่จะให้ข้อมูลประจักษ์มากกว่าข้อมูลตามความนึกคิด (จิตวิสัย) ของผู้ประเมินผล

การวิจัยประเมินผลโครงการ จะกระทำก็ต่อเมื่อ

1) โครงการนั้นเป็นโครงการที่สำคัญ มีค่าใช้จ่ายสูง มีผลกระทบต่อระบบการปฏิบัติงาน และต่อประชาชนจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อโครงการนั้นยังหารูปแบบหรือแนวทางที่แน่นอนไม่ได้ หรือยังไม่แน่ใจเกี่ยวกับแนวทาง กระบวนการ ขั้นตอน หรือหลักเกณฑ์ต่างๆ ของโครงการ

2) โครงการนั้นมีความสับสนซับซ้อน ทั้งในแง่กระบวนการ ขั้นตอน หลักเกณฑ์และองค์ประกอบของโครงการ ตลอดจนผล และผลกระทบของโครงการ ซึ่งทำให้ยากแก่การสังเกตเชิงจิตวิสัยหากไม่มีการจัดเก็บข้อมูลเชิงประจักษ์

3) มีความต้องการหลักฐานทางข้อมูลที่ได้มีการจัดเก็บอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ มีความเป็นวัตถุวิสัย และหลักฐานทางข้อมูลเป็นสิ่งจำเป็นในการที่จะให้ทุกคนยอมรับในความถูกต้องของข้อสรุป

4) การตัดสินใจที่จะเกิดขึ้น มีความสำคัญต่อสังคม ต่อระบบงาน ต่อกลุ่มบุคคลและเกี่ยวข้องกับเรื่องที่มีค่าใช้จ่ายสูง

พัฒนาการของความหมายของการประเมินผลสามารถจัดกลุ่มได้ดังนี้

1. การประเมินใช้ในความหมายของการวัด เนื่องจากการประเมินในระยะแรกได้รับการถ่ายทอดความรู้ส่วนใหญ่จากการวัด เพื่อประเมินว่าผู้เรียนมีความรอบรู้ในเนื้อหาวิชาการมากน้อยเพียงไร (Thorndike และ Hagen 1969 ; Ebel 1965)

2. การประเมินเป็นการวิจัยประยุกต์ เนื่องจากกิจกรรมการประเมินมีลักษณะใกล้เคียงกับกิจกรรมการวิจัย ในแง่ระเบียบวิธีทางวิทยาศาสตร์ การออกแบบ เครื่องมือและการวิเคราะห์ (Guttentag & Struening 1975 ; Riceken & Boruch, 1974)

3. การประเมิน หมายถึง การตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างผลที่ได้รับกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ (Smith and Tyler 1942)

4. การประเมิน หมายถึง กระบวนการระบุปัญหาและเสนอสารสนเทศเพื่อช่วยการตัดสินใจ (Cronbach 1963; Alkin 1969; Stufflebeam และคณะ 1971)

5. การประเมิน หมายถึง การบรรยายอย่างลุ่มลึกที่มุ่งประเมินสิ่งที่รอบด้านเน้นว่าผู้ประเมินจะต้องบรรยายความสำคัญและความสอดคล้องของสิ่งที่คาดหวัง สิ่งที่เกิดจริงและมาตรฐานให้ครอบคลุมสิ่งที่มุ่งประเมิน (Stake 1967, Stake & Eadley 1798)

6. การประเมิน หมายถึง การตัดสินคุณค่าของสิ่งที่มุ่งประเมิน (Seriven 1967; Glass 1969; Worthen และ Sanders 1973) (6-9)

ดังนั้นในความหมายโดยสรุปของการประเมินผล ก็คือ การวัดโดยยึดหลักการใช้เครื่องมือมาตรฐานเพื่อวัดคุณลักษณะที่แตกต่างระหว่างบุคคล การใช้สถิติวิเคราะห์เพื่อหาข้อสรุป การสร้างมาตรฐาน หรือบรรทัดฐาน สำหรับการเปรียบเทียบ การใช้ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมสำหรับการตัดสินใจ พัฒนาสังคมด้านการวางแผน ติดตามผล การตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างผลที่ได้กับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ การประเมินเป็นการสนองสารสนเทศแก่ผู้เกี่ยวข้อง และความสอดคล้องของสิ่งที่คาดหวังกับสิ่งที่เกิดขึ้น และการประเมินเป็นการตัดสินคุณค่าของสิ่งที่มุ่งประเมิน

วิธีการศึกษาการประเมินผล

การประเมินผล สามารถใช้วิธีการศึกษาได้ 2 ชนิด คือ

1. การประเมินผลด้วยวิธีการวิจัย (Evaluation Research) การประเมินผลด้วยวิธีนี้จะใช้ระเบียบวิจัยเป็นเครื่องมือในการศึกษา ทำให้ผลของการศึกษาเป็นที่ยอมรับกันได้ทั้งทางวิชาการและทางปฏิบัติ เพราะการวิจัย คือ กระบวนการในการเก็บรวบรวม การดำเนินการทางข้อมูล การวิเคราะห์และการตีความหมายข้อมูล เพื่อที่จะแสวงหาคำตอบต่อคำถามที่ตั้งไว้ โดยดำเนินไปอย่างมีระเบียบ แบบแผน หรืออย่างมีขั้นตอนการวิจัยจะประกอบไปด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ต่อไปนี้

1. การตั้งคำถามหรือปัญหาของการวิจัย
2. การทบทวนวรรณกรรมต่าง ๆ เพื่อค้นหาประเด็นที่สำคัญ ควรแก่การศึกษาหรือทฤษฎีที่จะใช้เป็นแนวทางด้านความคิด
3. การกำหนดแบบของการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การดำเนินการเก็บข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. รายงานผลการวิเคราะห์

เมื่อพิจารณาตามเหตุผลของการวิจัย จะแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

ก. การวิจัยเบื้องต้น (Basic Research) เป็นการวิจัยที่มุ่งแสวงหาข้อเท็จจริงหรือความสัมพันธ์ระหว่างข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปรากฏการณ์ที่ศึกษา เพื่อนำไปใช้ทดสอบหรือสร้างทฤษฎี อธิบายปรากฏการณ์

นั้น ไม่ได้มีวัตถุประสงค์ที่จะนำผลการวิจัยหรือข้อค้นพบไปใช้เป็นประโยชน์ทันทีในชีวิตจริง การวิจัยเบื้องต้นเป็นประโยชน์ต่อการเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการและการวิจัยในขั้นต่อไป

ข. การวิจัยประยุกต์ (Applied Research) เป็นการวิจัยที่มุ่งแสวงหาข้อเท็จจริง หรือความสัมพันธ์ระหว่างข้อเท็จจริง โดยมุ่งที่จะนำผลการวิจัยหรือข้อค้นพบนั้นไปใช้เป็นประโยชน์ในชีวิตจริงเพื่อการแก้ปัญหา การตัดสินใจ เพื่อการพัฒนาโครงการหรือวิธีการ หรือเพื่อประเมินผลโครงการและวิธีการ ตัวอย่างเช่น โครงการวิจัยเรื่อง การติดตามผลและการประเมินผลการผลิตบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อจะทราบถึง กระบวนการผลิตบัณฑิต ได้แก่ หลักสูตร การเรียนการสอน การทำกิจกรรมต่าง ๆ ของนักศึกษา และการฝึกงาน ตลอดจนภาวะการณ์การทำงานของบัณฑิต ผลของการวิจัยสามารถนำมาใช้ในการปรับปรุง แก้ไข กระบวนการผลิตบัณฑิตและการพิจารณาเรื่อง การหางานของบัณฑิตโดยเฉพาะเรื่องการผลิตบัณฑิตเพื่อการพัฒนาภาคใต้

2. การประเมินผลด้วยวิธีระบบวิเคราะห์ (Analytical Evaluation) การประเมินผลด้วยวิธีนี้จะใช้แนวความคิดเรื่องระบบ มาเป็นเครื่องมือในการศึกษา เราสามารถให้ความหมายของคำว่า ระบบ (System) ว่า หมายถึง ชุดของส่วนต่าง ๆ ที่มีการกระทำกิจกรรมเพื่อบรรลุจุดมุ่งหมาย ลักษณะของระบบแบ่งได้เป็น 2 ชนิด คือ

ก. ระบบกายภาพ (Physical System)

ระบบกายภาพจะเป็นระบบที่เป็นรูปธรรม (Concrete System) เพราะสามารถมองเห็นและจับต้องได้ เช่น ระบบทางชีววิทยาในมนุษย์และสัตว์ ระบบเครื่องยนต์ของรถยนต์ รถจักรยานยนต์ เป็นต้น

ข. ระบบวิเคราะห์ (Analytical System)

ระบบวิเคราะห์ จะเป็นระบบที่เป็นนามธรรม (Abstract System) เพราะไม่สามารถมองเห็นและจับต้องได้ เช่น ระบบทางการบริหาร การเมือง เศรษฐกิจ สังคม เป็นต้น

แนวความคิดเรื่องระบบนั้น การศึกษาทางด้านวิทยาศาสตร์ เป็นผู้ริเริ่มศึกษาต่อมาในทางสังคมศาสตร์ได้นำมาศึกษาบ้าง เพื่อเป็นกรอบในการศึกษาให้มีขอบเขตที่แน่นอนและพิจารณาถึงความสัมพันธ์ของแต่ละปัจจัยที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะผลงานของ David Easton ระบบประกอบไปด้วยปัจจัย 4 ด้าน คือ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต และการป้อนกลับของข้อมูล การประเมินผลด้วยวิธีระบบวิเคราะห์อาจจะมุ่งประเมินจุดใดจุดหนึ่งของระบบก็ได้ โดยการนำเอาหลักการวิจัยมาดัดแปลงให้ง่ายขึ้นเพื่อมิให้เสียเวลา เงินทองหรือแรงงานให้มากจนเกินไป การเก็บข้อมูลจึงไม่ละเอียดเท่ากับการประเมินผลด้วยการวิจัย

กระบวนการในการประเมินผล

การประเมินผลจะมีขั้นตอนหรือกระบวนการต่าง ๆ ดังนี้

1. การกำหนดวัตถุประสงค์ในการประเมินผล หน่วยงานที่จัดให้มีการประเมินผลจะเป็นผู้กำหนด วัตถุประสงค์ในการประเมินผลว่าต้องการทราบอะไรบ้าง หลังจากนั้นจะมีการมอบหมายให้หน่วยงาน หรือบุคคลทำการประเมินผล หน่วยงานหรือบุคคลนั้นจะต้องใช้วัตถุประสงค์ดังกล่าวเป็นแนวทางในการ ประเมินผล ถ้าเป็นการประเมินผลในขณะที่กำลังดำเนินงานตามโครงการอยู่ (On-Going Evaluation) วัตถุประสงค์ในการประเมินผลก็มักจะต้องการทราบผลสำเร็จของการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรคที่ เกิดขึ้น ตลอดจนมีการศึกษาถึงทัศนคติของบุคคลที่เกี่ยวข้อง แต่ถ้าเป็นการประเมินผลในขณะที่ ดำเนินงานตามโครงการเสร็จแล้ว (Expost-Evaluation) วัตถุประสงค์ในการประเมินผลก็จะมี ความกว้างขวางกว่า โดยอาจให้ความสนใจในเรื่องผลกระทบในด้านต่าง ๆ เช่น ทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ฯลฯ เพิ่มขึ้นอีก

2. การศึกษาวัตถุประสงค์และรายละเอียดของโครงการบุคคลหรือคณะบุคคลที่รับผิดชอบในการ ประเมินผล จะต้องศึกษาวัตถุประสงค์และรายละเอียดของโครงการ แผนงาน แผนของหน่วยงาน ตลอดจน ข้อมูลอื่น ๆ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผล เพื่อให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการที่จะ ประเมินผลอย่างแท้จริง นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่ของโครงการและหน่วยงานจะเป็นผู้ให้ข้อมูลได้เป็นอย่างดี เพราะเป็นผู้ปฏิบัติงานโดยตรง

3. การพิจารณาดัชนีหรือเครื่องชี้วัด (Indicators) ของการประเมินผล การที่จะทราบถึงผลของการ ประเมินผลว่า ได้รับความสำเร็จมากน้อยเพียงใดนั้น จำเป็นจะต้องมีดัชนีหรือเครื่องชี้วัด เพื่อที่จะเป็นสิ่งที่ บอกถึงระดับความสำเร็จดังกล่าว ข้อมูลที่จะเป็นเครื่องชี้วัดที่ดีที่สุดคือ ข้อมูลที่เป็นเชิงปริมาณ ดังนั้น ก่อนจะเก็บข้อมูลจะต้องจัดทำข้อมูลทุกประเภทให้เป็นเชิงปริมาณมากที่สุด วัตถุประสงค์ของโครงการได้ ระบุไว้ไม่ชัดเจน ผู้ประเมินผลจะต้องร่วมกับเจ้าของโครงการตีความวัตถุประสงค์นั้น และกำหนดเครื่อง ชี้วัดให้สามารถวัดเป็นเชิงปริมาณได้

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล เราควรพิจารณาในเรื่องของหน่วยของข้อมูลที่ใช้ ในการวิเคราะห์ (Unit of Analysis) แหล่งข้อมูล วิธีการสุ่มตัวอย่าง ตลอดจนวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

แหล่งข้อมูลแบ่งได้ 2 ประเภท คือ

1. แหล่งปฐมภูมิ ได้แก่ ข้อมูลที่นักประเมินผลได้จากผู้ที่ให้ข้อมูลได้โดยตรง เช่น ข้อมูลจาก การสำรวจ การทำสำมะโน

2. แหล่งทุติยภูมิ ได้แก่ ข้อมูลที่นักประเมินผลได้จากผู้ที่ทำการรวบรวมศึกษาไว้แล้ว เช่น ข้อมูล จากรายงานสถิติต่าง ๆ ของทางราชการ

วิธีการสุ่มตัวอย่าง ถ้าโครงการที่จัดทำกรประเมินผล มีประชากรที่จะให้ข้อมูลจำนวนไม่มากนัก นักประเมินผลอาจจะเก็บรวบรวมข้อมูลจากทั้งหมดก็ได้ แต่อย่างไรก็ตามถ้าโครงการนั้นมีประชากรที่จะ ให้ข้อมูลจำนวนมาก นักประเมินผลคงไม่สามารถที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลจากทั้งหมดได้ จึงต้องเลือก วิธีการสุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม ก็เพื่อให้ได้มาซึ่งตัวอย่างที่จะใช้เป็นตัวแทนของประชากรทั้งหมดได้ ยกเว้นว่า

โครงการสำมะโนประชากรของทางสำนักงานสถิติแห่งชาติ จะทำการสอบถามจากประชากรทั้งหมด เพราะว่าเป็นโครงการที่สำคัญ มีงบประมาณสนับสนุน และทำขึ้นโดยใช้ระยะเวลาห่างกันถึง 10 ปี

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลจะต้องพิจารณาจากแหล่งข้อมูลก่อน ถ้าเป็นแหล่งปฐมภูมิ วิธีการที่จะใช้ก็สามารถใช้วิธีออกแบบสอบถาม การสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์ แต่ถ้าเป็นแหล่งทุติยภูมิ วิธีการที่จะใช้นักประเมินผลก็ต้องไปขอรายงานเอกสารจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเรื่องนั้น ๆ ปัญหาที่พบบ่อย ๆ ในขั้นนี้คือการไม่มีเอกสารการไม่เผยแพร่ข้อมูล เป็นต้น

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมาย ข้อมูลที่เก็บรวบรวมมานั้น อาจแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ ข้อมูลเชิงปริมาณ และข้อมูลเชิงคุณภาพ ในกรณีที่เป็นข้อมูลเชิงปริมาณ การวิเคราะห์ข้อมูลก็คือ การเลือกใช้ตัวสถิติที่เหมาะสมกับเรื่องที่ศึกษา ถ้าข้อมูลมีจำนวนน้อย ก็อาจจะใช้การนับการคำนวณเองได้ แต่ถ้าข้อมูลมีจำนวนมาก เครื่องคำนวณจักรกล (Computer) ก็มีบทบาทสำคัญในการช่วยประมวลข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลออกมา ในกรณีที่เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ ข้อมูลจะไม่ได้อยู่ในรูปตัวเลข สถิติเหมือนข้อมูลเชิงปริมาณ นักประเมินผลต้องทำการสรุปข้อมูล ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะต่าง ๆ ให้เป็นหมวดหมู่ และอาจมีการนำทฤษฎีหรือตัวแบบในทางวิชาการมาพิจารณาประกอบในการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวด้วย

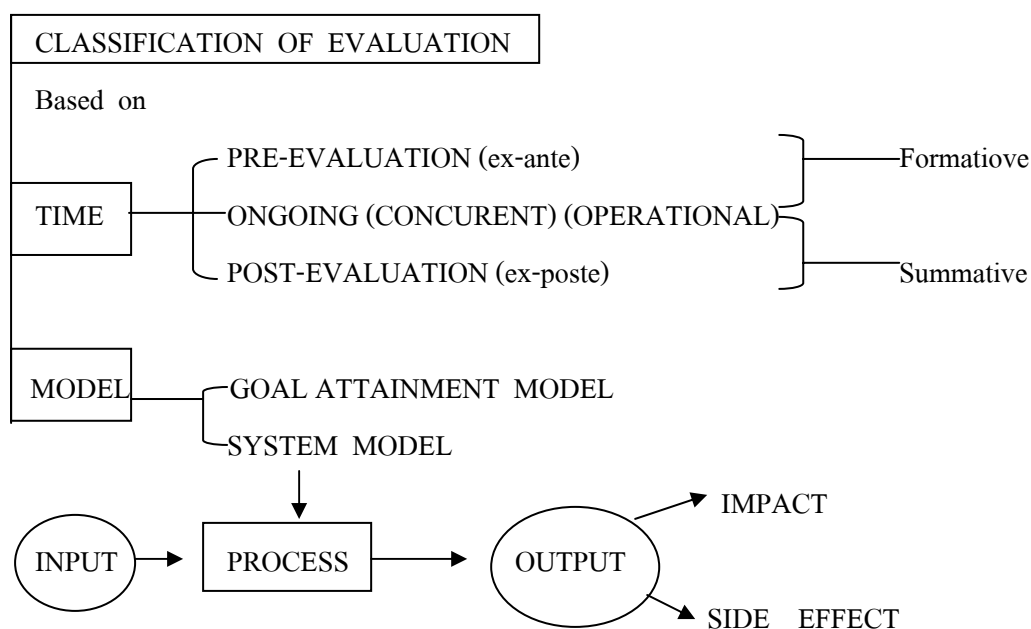
6. การรายงานผล นักประเมินผลจะต้องทำรายงานการประเมินผล เพื่อเผยแพร่ให้บุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ทราบ กระบวนการประเมินผลการดำเนินงานควรประกอบด้วย การศึกษา วิสัยทัศน์ จุดมุ่งหมายขององค์การ วัตถุประสงค์ เป้าหมายของการดำเนินงาน วิเคราะห์โครงสร้าง ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยนำเข้า (ทรัพยากร) กระบวนการ และผลการดำเนินงาน ติดตามกำกับ การปฏิบัติงานและวัดผลการดำเนินงาน สำหรับเปรียบเทียบกับผลที่คาดหวัง เพื่อตัดสินใจผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงาน และใช้ผลการประเมิน สำหรับพัฒนาความสำเร็จของการดำเนินงานในระดับขั้นที่สูงยิ่งขึ้นต่อไป

ในการศึกษาครั้งนี้ ได้นำเอารูปแบบการวิจัยประเมินผลมาวิเคราะห์ในการจัดอบรมโครงการ เพื่อวัดความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ อันจะนำไปสู่การตัดสินใจในการบริหารต่อไป

การจำแนกรูปแบบการประเมิน (Classification of Evaluation)

การจำแนกรูปแบบการประเมิน มีหลายวิธี ในที่นี้มี 2 แบบ คือ จำแนกโดยเงื่อนไขเวลา (Time) หรือ จำแนกโดยใช้รูปแบบในการประเมิน (Model)

การจำแนกรูปแบบการประเมินผล

1. การจำแนกโดยใช้เวลา ถ้าเราจำแนกโดยใช้เวลาเป็นหลัก เราก็อาจจะแบ่งการประเมินออกเป็น 3 ชนิด คือ

- การประเมินก่อนเริ่มโครงการ (Pre – Evaluation)
- การประเมินระหว่างโครงการ (Ongoing/Concurrent/Operational)
- การประเมินเมื่อเสร็จโครงการ (Post – Evaluation)

ส่วนใหญ่จะคุ้นเคยกับ Post – evaluation แต่การประเมินจริงๆ แล้วต้องเริ่มเตรียมตัวมาตั้งแต่เริ่มโครงการ เมื่อโครงการเสร็จแล้วถึงจะให้มีการประเมินนั้น ลำบากมาก ซึ่งการประเมินที่ขาดการเตรียมตัวนั้น พบมาก ทำให้ไม่รู้จะทำอะไร เพราะไม่มีการเก็บข้อมูลไว้

Pre – Evaluation นิยมใช้กันมากในวงการธุรกิจ เช่นการทำ Pre – feasibility ว่า

- โครงการนี้จำเป็นหรือไม่ (Desirability)
- มี resource คือ คน เงิน วัสดุ และอื่นๆ หรือไม่ (Resource Availability)
- โครงการมีเงื่อนไขเวลาเข้ามาเกี่ยวข้องหรือไม่ (Time Horizon) เช่น ต้องเสร็จภายใน 4 ปี เป็นต้น
- โครงการมีโอกาสสำเร็จหรือไม่ (Probability of Achieving Objective)
- อะไรคือประโยชน์ที่จะได้รับ (Expected Benefit)

หลังจากทำ Pre-feasibility แล้ว ยังไม่ถือว่าสำเร็จ ต้องทำ Feasibility อีก คือ

- ระยะคืนทุนเมื่อไร (Payback Period) เช่น ถ้างลงทุนโครงการนี้ไป ระยะคืนทุนเท่าไร

- Break-Even Analysis (จุดวิเคราะห์ จุดคุ้มทุน) จะต้องมีคนใช้กี่คน จึงจะถึงจุดคุ้มทุนสมมติเราลงทุนซื้อ MRI เมื่อไรถึงจะถึงจุดคุ้มทุน
- ปัญหาการเงินมีหรือไม่ (Financial Analysis)
- มีปัญหาเรื่องเทคโนโลยีที่เราจะ introduce หรือไม่ (Technical Analysis)
- เทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงเร็วหรือไม่ (Technological Analysis) ถ้าเราสั่งเข้ามาแล้ว โดยหวังว่าจะเป็นเจ้าคำรับ แต่อยู่ๆ 2 ปีมีการเปลี่ยนแปลงแล้ว เราก็แย่ ระยะคืนทุนก็จะยาว หรือวิทยาการแบบนี้ต้อง 7 ปี ถึงจะมีการเปลี่ยนแปลง ยาแบบนี้ ถ้ามี license อยู่แล้ว 6 ปี ก็จะค่อยปลดคกัยที่จะทำโครงการ
- สังคมมีการยอมรับหรือไม่ (Social Analysis)
- วิเคราะห์ทางด้านเศรษฐศาสตร์ (Economic Analysis)
- วิเคราะห์ตลาด (Market Analysis)

2. การจำแนกตามรูปแบบ (Model มี 2 แบบ คือ

2.1 ยึด Goal ที่ตั้งไว้แล้วประเมินว่าบรรลุ Goal หรือไม่

2.2 วิเคราะห์ทั้งระบบเรียกว่า System Model โดยในการทำโครงการนั้นในระบบมี 3 ส่วน คือ Input Process Output โดยที่เราประเมินทั้ง 3 ส่วน เพื่อที่ว่า ถ้าผลออกมาดีหรือแย่ จะได้ดูว่าเป็นเพราะจุดไหน จะได้แก้ได้ถูกจุด แต่ถ้ายึด Goal เป็นหลัก ถึงผลจะออกมาดีหรือแย่ ก็ไม่รู้ว่าเพราะจุดไหนแน่ แต่แน่นอนว่า ถ้าวิเคราะห์ทั้ง 3 ส่วนก็จะเสียเวลากว่า

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิเคราะห์ทั้งระบบ Input Process Output โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบ Context – Input – Process – Product Model ของ D.L.Stufflebeam และคณะ

ส่วนที่ 2 การประเมินแบบ CIPP (Context – Input – Process – Product Model)

D.L.Stufflebeam และคณะ (PDK, 1977 , P.261-265) ได้เสนอแบบจำลอง CIPP (Context – Input – Process – Product Model) โดยให้ความหมายของการประเมินว่าเป็นกระบวนการของการวิเคราะห์ให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจในทางเลือกต่างๆ ที่มีอยู่ มีรายละเอียดการประเมินด้านต่างๆ คือ

1. การประเมินบริบทหรือสภาวะแวดล้อม (Context Evaluation) การประเมินสภาวะแวดล้อมเป็นรูปแบบพื้นฐานของการประเมินโดยทั่วไป เป็นการประเมินเพื่อให้ได้มาซึ่งเหตุผล เพื่อช่วยในการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ โดยจะเน้นในด้านความสัมพันธ์ที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ความต้องการ และเงื่อนไขที่เป็นจริงต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อม นอกจากนี้ ยังช่วยในการวินิจฉัยปัญหา เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานที่จะเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจ การประเมินสภาวะแวดล้อมนี้มีลักษณะเด่นๆ ที่สำคัญมากมาย จัดเป็นการวิเคราะห์ขนาดใหญ่ (Macro Analytic) เป็นตัวกำหนดขอบเขตของ

การประเมิน การบรรยายและการวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมนอกจากนี้ ยังช่วยให้ทราบถึงตัวแปรที่เกี่ยวข้องและมีความสำคัญสำหรับการบรรลุเป้าหมาย การประเมินสภาวะแวดล้อม ทำให้ได้มาซึ่งการเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์โดยอาศัยการวินิจฉัย และการจัดเรียงลำดับปัญหาให้สอดคล้องกับความต้องการของที่ประชุมและสถานการณ์

วิธีการประเมินสภาวะแวดล้อมมี 2 วิธี คือ

1. Contingency Mode
2. Congruence Mode

Contingency Mode เป็นการประเมินสภาวะแวดล้อม เพื่อหาโอกาสและแรงผลักดันจากภายนอกระบบ (Opportunities and pressure outside of the innediate system) เพื่อให้ได้ข้อมูลมาพัฒนา ส่งเสริมโครงการให้ดีขึ้น โดยใช้การสำรวจปัญหาภายในขอบเขตที่กำหนดอย่างกว้างๆ

Congruence เป็นการประเมินโดยการเปรียบเทียบระหว่างการปฏิบัติจริง (Actual Result) กับวัตถุประสงค์ที่วางไว้ การประเมินแบบนี้ทำให้เราทราบว่า วัตถุประสงค์ใดบ้างที่ไม่สามารถจะบรรลุเป้าหมายได้

ดังนั้น จะเป็นได้ว่า การประเมินสภาวะแวดล้อม จะได้มาซึ่งข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับระบบเพื่อประโยชน์สำหรับผู้บริหาร ในทางปฏิบัติสถาบันการศึกษาควรจะได้มีการประเมินสภาวะแวดล้อมเพื่อที่จะให้ได้มาทั้งข้อมูลที่เป็น Contingency Mode และ Congruence การกำหนดเป้าหมายและคุณค่าของระบบ จำเป็นต้องมีการตรวจสอบเพื่อดูว่าบรรลุเป้าหมายหรือไม่ ต้องใช้วิธีแบบ Congruence แต่ในสภาพของสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ความต้องการของบุคคลและสถานที่จะเป็นตัวหลักของการเปลี่ยนแปลง ดังนั้น จึงควรใช้วิธีประเมินแบบ Contingency Mode เพื่อตัดสินใจว่า เป้าหมายและนโยบายเดิมนี้ควรจะได้มีการเปลี่ยนแปลงหรือไม่ ในการประเมินสภาวะแวดล้อมโดยทั่วไป ควรจะใช้การประเมินทั้ง 2 แบบ เพราะ Congruence จะเป็นการตรวจสอบความถูกต้องของวัตถุประสงค์ ในขณะที่ Contingency Mode เป็นไปเพื่อการปรับปรุง

ในการรายงานข้อมูลเกี่ยวกับสภาวะแวดล้อมนั้น มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องกำหนดทิศทางของหน่วยที่จะประเมิน เพื่อที่จะได้สอดคล้องกับนโยบายและการตัดสินใจในการบริหารของระบบ ดังนั้น จึงต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างนักประเมินกับผู้บริหารนักประเมินจะให้ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการตัดสินใจในปัจจุบัน และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโครงการที่ต้องการใช้เพื่อการตัดสินใจในอนาคตให้แก่ผู้บริหาร

2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) เป็นการจัดหาข้อมูลเพื่อใช้ในการตัดสินใจที่เหมาะสมของแผนงานต่างๆ ที่จัดขึ้น โดยดูว่า ข้อมูลนั้นจะมีส่วนช่วยให้บรรลุจุดมุ่งหมายของโครงการหรือไม่ ซึ่งมักจะประเมินในด้านต่างๆ คือ

1. ความสามารถของหน่วยงานหรือตัวแทนในการจัดโครงการ
2. ยุทธวิธีที่ใช้ในการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ
3. การได้รับความช่วยเหลือในด้านต่างๆ ซึ่งจะช่วยให้โครงการดำเนินไปได้ เช่น หน่วยงานที่จะช่วยเหลือ เวลา เงินทุน อาคารสถานที่ อุปกรณ์เครื่องมือ

ผลที่ได้รับจากการประเมินปัจจัยเบื้องต้น คือ การวิเคราะห์รูปแบบของวิธีการใช้ในการรูปของราคาและกำไร (Cost and Benefit) ที่จะได้รับ โดยการประเมินในด้านอัตราค่าจ้าง เวลา งบประมาณ วิธีการที่มีศักยภาพ แต่ถ้าเป็นการประเมินด้านการศึกษา ผลกำไรอาจจะไม่อยู่ในรูปตัวเลขก็ได้ การประเมินปัจจัยเบื้องต้นนี้จะช่วยให้ข้อมูลที่จะตัดสินใจได้ว่า ควรตั้งวัตถุประสงค์เชิงปฏิบัติอย่างไร ใช้อัตราค่าจ้างเท่าใด วางแผนงานและดำเนินการอย่างไร ซึ่งจะแตกต่างจากการประเมินสถานะแวดล้อมในแง่ที่ว่า การประเมินปัจจัยเบื้องต้นเป็นการทำเฉพาะกรณีนั้นๆ และวิเคราะห์ภายในโครงการเท่านั้น

3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เมื่อแผนดำเนินการได้รับการอนุมัติและลงมือทำ การประเมินกระบวนการจำเป็นต้องได้รับการเตรียมการเพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) แก่ผู้รับผิดชอบและผู้ดำเนินการทุกลำดับชั้น การประเมินกระบวนการมีวัตถุประสงค์ใหญ่อยู่ 3 ประการคือ

- เพื่อหาและทำนายข้อบกพร่องของกระบวนการ หรือการดำเนินการตามขั้นตอนที่วางไว้
- เพื่อรวบรวมสารสนเทศสำหรับผู้ตัดสินใจวางแผนงาน
- เพื่อเป็นรายงานสะสมถึงการปฏิบัติต่างๆ ที่เกิดขึ้น

สรุป ภายใต้การประเมินกระบวนการ สารนิเทศจะถูกวิเคราะห์รวบรวมและนำเสนอเท่าที่ผู้ดำเนินการต้องการสารสนเทศนั้น โดยเฉพาะช่วงแรกของโครงการ

4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) มีจุดมุ่งหมายเพื่อวัดและแปลความหมายของความสำเร็จ ไม่เฉพาะเมื่อสิ้นสุด แต่รวมถึงก่อนและระหว่างการปฏิบัติตามโครงการด้วยระเบียบวิธีทั่วไปของการประเมินผลผลิต จะรวมสิ่งต่อไปนี้เข้าไว้ด้วยกันคือ ดูว่าการกำหนดวัตถุประสงค์นั้นนำไปใช้ได้หรือไม่ เหนือในการวัดที่สัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ของการทำกิจกรรมคืออะไร เปรียบเทียบผลที่วัดได้กับมาตรฐานที่กำหนดไว้ก่อน และทำการแปลความหมายถึงเหตุของสิ่งที่เกิดขึ้น โดยอาศัยรายงานการประเมินสถานะแวดล้อม ปัจจัยและกระบวนการร่วมด้วย

ส่วนที่ 3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กรรมการ จิตรบรรเจิดกุล และคณะ ได้วิจัยเชิงสำรวจ ความคิดเห็นของข้าราชการสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 12 จังหวัดสงขลา ต่อการบริหารจัดการขององค์กร และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะส่วนบุคคลกับความคิดเห็นด้านการบริหารจัดการ กลุ่มตัวอย่างคือข้าราชการทุกกลุ่ม

งาน/งาน/ฝ่าย ในสังกัดสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 12 จังหวัดสงขลา จำนวน 257 คน ศึกษาทุกหน่วย ประชากร โดยใช้แนวคิดทฤษฎีการจัดการของชวาร์ท(Schwart)

ผลการศึกษาพบว่า ข้าราชการส่วนใหญ่ร้อยละ 73.8 มีความเห็นว่าหน่วยงานมีการวางแผน การจัดองค์กร การบริหารงานบุคคล การอำนวยความสะดวก และการควบคุมกำกับในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีการปฏิบัติงานเป็นประจำน้อยในเรื่องการเปิดโอกาสให้องค์กรต่างๆที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมในการวางแผน การพัฒนาบุคลากรให้สอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ การสำรวจความจำเป็นระดับบุคคลเพื่อประกอบการพิจารณาพัฒนาบุคลากรในหน่วยงาน การวินิจฉัยสั่งการที่ชัดเจนและการสรุปผลงาน เกี่ยวกับความสัมพันธ์พบว่า เพศมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นด้านการบริหารจัดการ

ดังนั้นการพัฒนาด้านการบริหารจัดการ องค์กรควรเพิ่มโอกาสให้บุคลากรจากหน่วยงานและองค์กรต่างๆ เข้าร่วมในการวางแผนงาน โครงการเพื่อแก้ปัญหาการดำเนินงาน การพัฒนาบุคลากรให้สอดคล้องกับบทบาทหน้าที่โดยการฝึกอบรม การสับเปลี่ยนการทำงานในกลุ่มงาน ระหว่างกลุ่มงาน การสอนงานในทีมงาน อย่างไรก็ตามบุคลากรแต่ละคนควรมีการเรียนรู้ด้วยตัวเองเสมอ โดยพิจารณาว่าอะไรที่มีความสำคัญต่อตนเองและต่อองค์กร

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรศึกษา คือ บุคลากรที่เข้าอบรมวิชาการโรคเรื้อน สำหรับผู้ดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อนในสถานบริการสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา ปีงบประมาณ 2547 จำนวน 32 คน กลุ่มตัวอย่างคือ บุคลากรที่เข้าอบรมทุกหน่วยประชากร

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นจากการฝึกอบรมโดยแบ่งแบบสอบถามเป็น 5 ส่วน

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป เป็นคำถามปลายเปิดให้เลือกตอบและปลายเปิดให้เติมข้อความ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ระยะเวลาการปฏิบัติงานรายได้

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบริบทของโครงการแบ่งแบบสอบถามเป็น 7 ข้อ

ตอบมากที่สุดให้	5	คะแนน
ตอบมากให้	4	คะแนน
ตอบปานกลางให้	3	คะแนน
ตอบน้อยให้	2	คะแนน
ตอบน้อยที่สุดให้	1	คะแนน

การแบ่งระดับของบริบทโครงการออกเป็น 3 ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนตามเกณฑ์ของ

$$\text{Best : 1977 (อ้างในปริษา จันทรมณี) ดังนี้ } \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับ}} = \frac{35 - 7}{3} = 9.33$$

$$\text{คะแนน } 7 - 16.32 = \text{ระดับต่ำ}$$

$$\text{คะแนน } 16.33 - 25.98 = \text{ระดับปานกลาง}$$

$$\text{คะแนน } 25.99 - 35.00 = \text{ระดับดี}$$

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยนำเข้าของโครงการแบ่งแบบสอบถามเป็น 4 ข้อ

ตอบมากที่สุดให้	5	คะแนน
ตอบมากให้	4	คะแนน
ตอบปานกลางให้	3	คะแนน
ตอบน้อยให้	2	คะแนน
ตอบน้อยที่สุดให้	1	คะแนน

การแบ่งระดับของปัจจัยนำเข้าออกเป็น 3 ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

$$\begin{aligned} \text{กำหนดตามช่วงคะแนน} &= \frac{20 - 4}{3} = 5.33 \\ \text{คะแนน } 4 - 9.32 &= \text{ระดับต่ำ} \\ \text{คะแนน } 9.33 - 14.65 &= \text{ระดับปานกลาง} \\ \text{คะแนน } 14.66 - 20.00 &= \text{ระดับดี} \end{aligned}$$

ส่วนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับกระบวนการบริหารโครงการ แบ่งแบบสอบถามเป็น 12 ข้อ

ตอบมากที่สุดให้	5	คะแนน
ตอบมากให้	4	คะแนน
ตอบปานกลางให้	3	คะแนน
ตอบน้อยให้	2	คะแนน
ตอบน้อยที่สุดให้	1	คะแนน

การแบ่งระดับของปัจจัยนำเข้าออกเป็น 3 ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

$$\begin{aligned} \text{กำหนดตามช่วงคะแนน} &= \frac{60 - 12}{3} = 16 \\ \text{คะแนน } 12 - 27 &= \text{ระดับต่ำ} \\ \text{คะแนน } 28 - 33 &= \text{ระดับปานกลาง} \\ \text{คะแนน } 34 - 60 &= \text{ระดับดี} \end{aligned}$$

ส่วนที่ 5

5.1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับผลสำเร็จของโครงการ ด้านประโยชน์และคุณค่าต่อการไปปรับใช้
ในการปฏิบัติงาน แบ่งแบบสอบถามเป็น 7 ข้อ

ตอบมากที่สุดให้	5	คะแนน
ตอบมากให้	4	คะแนน
ตอบปานกลางให้	3	คะแนน
ตอบน้อยให้	2	คะแนน
ตอบน้อยที่สุดให้	1	คะแนน

แบ่งระดับของผลสำเร็จของโครงการ ด้านประโยชน์และคุณค่าต่อการนำไปปรับใช้ในการ
ปฏิบัติงานออกเป็น 3 ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

$$\begin{aligned} \text{กำหนดตามช่วงคะแนน} &= \frac{35 - 7}{3} = 9.33 \end{aligned}$$

คะแนน	7 – 16.32	=	ระดับต่ำ
คะแนน	16.33 – 25.32	=	ระดับปานกลาง
คะแนน	25.33 – 35	=	ระดับดี

5.2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับผลสำเร็จของโครงการ ตามวัตถุประสงค์ของโครงการอบรมวิชาการโรคเรื้อนสำหรับผู้ดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อน ในสถานบริการสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา ปีงบประมาณ 2547 ด้านความรู้ความเข้าใจในการดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อน การป้องกันความพิการ การฟื้นฟูสภาพผู้ป่วยโรคเรื้อน การดำเนินงานควบคุมโรคเรื้อน ระบบทะเบียนรายงาน การค้นหาผู้ป่วย และความสามารถในการค้นหาผู้ป่วยรายใหม่ แบ่งแบบสอบถามของโครงการเป็น 6 ข้อ

ตอบมากที่สุดให้	5	คะแนน
ตอบมากให้	4	คะแนน
ตอบปานกลางให้	3	คะแนน
ตอบน้อยให้	2	คะแนน
ตอบน้อยที่สุดให้	1	คะแนน

การแบ่งระดับเกี่ยวกับผลสำเร็จของโครงการตามวัตถุประสงค์ของโครงการอบรมวิชาการโรคเรื้อนสำหรับผู้ดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อนในสถานบริการสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา ปีงบประมาณ 2547 แบ่งออกเป็น 3 ระดับโดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

$$\text{กำหนดตามช่วงคะแนน} = \frac{30 - 6}{3} = 8$$

คะแนน	6 – 13	=	ระดับต่ำ
คะแนน	14 – 21	=	ระดับปานกลาง
คะแนน	22 – 30	=	ระดับดี

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่น่าไปใช้

1. ตรวจสอบแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมด และคัดเลือกเฉพาะที่มีความสมบูรณ์
2. วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อหาค่าสถิติดังนี้
  - 2.1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแบบสอบถามส่วนที่ 1 สำหรับข้อมูลทั่วไปด้วยการหาค่าร้อยละ
  - 2.2 แบบสอบถามส่วนที่ 2 - 5 สำหรับข้อมูลบริบทโครงการ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการผลสำเร็จของโครงการด้านการได้รับประโยชน์และคุณค่า วิเคราะห์ข้อมูลด้านค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อดูการกระจายของข้อมูล

2.3เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังอบรมในเรื่องผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของโครงการ ด้วยสถิติ Paired samples t. test

2.4วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบริบทของโครงการ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการกับผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของโครงการและการได้รับประโยชน์และคุณค่าโดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ Pearson's Product Moment Correlation Coefficient

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขออนุมัติหนังสือจากผู้อำนวยการสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 12 จังหวัดสงขลา ไปถึงหัวหน้างาน/กลุ่มงาน/ฝ่าย เพื่อเก็บข้อมูล
2. ส่งหนังสือ แบบสอบถาม และชี้แจงวัตถุประสงค์โครงการไปยังกลุ่มงาน/งาน/ฝ่าย
3. เก็บข้อมูลมาตรวจสอบรายละเอียดความถูกต้อง
4. นำข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการสอบถามมาวิเคราะห์ แปลผล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1. ศึกษาค้นคว้าศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย และวิทยานิพนธ์
2. กำหนดขอบเขต และโครงสร้างของเนื้อหาให้ครอบคลุมตัวแปรที่ศึกษา นำมาสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ และสมมุติฐานการวิจัย
3. สร้างข้อคำถาม ข้อมูลทั่วไป บริบทของโครงการ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ
4. ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ นำเครื่องมือที่สร้างแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง ความชัดเจนความตรงตามเนื้อหา ความตรงตามโครงสร้างให้มีความถูกต้อง

ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์

การวิจัยครั้งนี้เป็นการประเมินผลอบรมวิชาการ โรคเรื้อนสำหรับผู้ดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อนในสถานบริการสาธารณสุขของจังหวัดนราธิวาสปีงบประมาณ 2547 โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เข้ารับการอบรมวิชาการ โรคเรื้อน สำหรับผู้ดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อนในสถานบริการสาธารณสุขของจังหวัดนราธิวาส ปีงบประมาณ 2547 จำนวน 32 คน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้เข้าอบรมวิชาการ โรคเรื้อนสำหรับผู้ดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อนในสถานบริการสาธารณสุขของจังหวัดนราธิวาสปีงบประมาณ 2547

ผู้เข้ารับการอบรมวิชาการ โรคเรื้อนสำหรับผู้ดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อนในสถานบริการสาธารณสุขของจังหวัดนราธิวาสปีงบประมาณ 2547 ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 65.6 อายุอยู่ในช่วง 20 – 30 ปี ร้อยละ 50.0 การศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี ร้อยละ 62.5 ระยะเวลาที่รับราชการเป็นเวลา 1 ปี ร้อยละ 42.3 รายได้อยู่ในช่วง 5,001 – 10,000 บาท ร้อยละ 61.3 ตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของผู้เข้ารับการอบรมวิชาการ โรคเรื้อน ในสถานบริการสาธารณสุขของจังหวัดนราธิวาส ปีงบประมาณ 2547 จำแนกตามข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	11	34.4
หญิง	21	65.6
อายุ		
20 – 30 ปี	16	50.0
31 – 40 ปี	8	25.0
41 ปีขึ้นไป	8	25.0
การศึกษา		
อนุปริญญา	12	37.5
ปริญญาตรี	20	62.5
ระยะเวลาการปฏิบัติงาน		
1 ปี	11	42.3
2 ปี	4	15.4

3 ปี	2	7.7
4 ปี	2	7.7
5 ปี	4	15.4
6 ปีขึ้นไป	3	11.5
รายได้		
5,001 – 10,000 บาท	19	61.3
10,001 – 20,000 บาท	11	35.5
20,001 – 30,000 บาท	1	3.2

ส่วนที่ 2 บริบทโครงการอบรมวิชาการ โรคเรื้อนสำหรับผู้ดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อนในสถานบริการสาธารณสุข จังหวัดนครราชสีมาปีงบประมาณ 2547

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความต้องการความรู้จากโครงการอบรมในหัวข้อเรื่อง เทคนิคการตรวจร่างกายเพื่อการวินิจฉัยและการรักษา ค่าเฉลี่ย 4.38(S.D.=61 รองลงมาคือความต้องการจากโครงการฝึกอบรมในหัวข้อเรื่อง ลักษณะอาการของโรคเรื้อน การวินิจฉัยและการรักษา และการตรวจร่างกายผู้ป่วย เพื่อประเมินปัญหาความพิการ ค่าเฉลี่ย 4.25 (S.D.= 62) ตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้เข้าอบรมวิชาการ โรคเรื้อนสำหรับผู้ดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อนในสถานบริการสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมาปีงบประมาณ 2547 เกี่ยวกับความต้องการจากบริบทของโครงการ จำแนกรายข้อ

ความต้องการจากบริบทของโครงการ	x	S.D.
1. นโยบายและยุทธศาสตร์การดำเนินงานควบคุมโรคเรื้อนของจังหวัดนครราชสีมา	3.88	.66
2. ลักษณะอาการของโรคเรื้อนและการวินิจฉัย การรักษา	4.25	.62
3. โรคเห่อและเส้นประสาทอักเสบ	4.12	.55
4. เทคนิคการตรวจร่างกายเพื่อการวินิจฉัยและการรักษาผู้ป่วยโรคเรื้อน	4.38	.61
5. การตรวจร่างกายผู้ป่วยเพื่อประเมินปัญหาความพิการ	4.25	.62
6. การจัดทำระเบียบ ทะเบียนรายงานเกี่ยวกับโรคเรื้อน	3.97	.59
7. การควบคุมโรคเรื้อน	4.19	.59
รวม	4.15	.44

บริบทโครงการ โดยส่วนรวมผู้เข้าอบรม มีความต้องการเกี่ยวกับบริบทโครงการระดับสูง ร้อยละ 90.6 ตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นของผู้เข้าอบรม วิชาการ โรคเรื้อนสำหรับผู้ดูแลผู้ป่วย โรคเรื้อนในสถานบริการสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมาปีงบประมาณ 2547 จำแนกตามระดับความต้องการด้านบริบทโครงการ

ความต้องการจากบริบทของโครงการ	จำนวน	ร้อยละ
ระดับสูง	29	90.6
ระดับปานกลาง	3	9.4

ส่วนที่ 3 ทรัพยากรการบริหารด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการวิชาการ โรคเรื้อนสำหรับผู้ดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อน สถานบริการสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมาปีงบประมาณ 2547

3.1 กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อวิทยากรด้านปัจจัยนำเข้าคะแนนรวมเฉลี่ย 4.19(S.D.=.45) เมื่อจำแนกรายชื่อของแบบสอบถามพบว่า คะแนนเฉลี่ยสูงสุดหัวข้อความสอดคล้องของเนื้อหาสาระกับวัตถุประสงค์ของโครงการคะแนนเฉลี่ย 4.31 (S.D.= .50) แต่มีคะแนนเฉลี่ยระยะเวลาของหัวข้อวิชาสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา คะแนนเฉลี่ย 4.15 (S.D.=.57)

ปัจจัยนำเข้า	ความคิดเห็นที่มีต่อวิทยากร	
	X	S.D.
1. หัวข้อวิชาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หลักของโครงการ	4.28	0.49
2. ความสอดคล้องของเนื้อหาสาระกับวัตถุประสงค์ของโครงการ	4.31	0.50
3. ระยะเวลาของหัวข้อวิชาสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา	4.15	0.57
4. เอกสารการฝึกอบรมที่แจกให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของโครงการ	4.30	0.49
รวมเฉลี่ย	4.19	0.45

ปัจจัยนำเข้าของโครงการ ผู้เข้าอบรมเห็นว่ามีการจัดการเกี่ยวกับปัจจัยนำเข้าของโครงการอยู่ในระดับดีร้อยละ 93.8 ตารางที่ 5

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นของผู้เข้ารับการอบรมโครงการวิชาการ โรคเรื้อนสำหรับผู้ดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อนในสถานบริการสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมาปีงบประมาณ 2547 จำแนกตามระดับความเหมาะสมของปัจจัยนำเข้า

ระดับความเหมาะสมของปัจจัยนำเข้า

	จำนวน	ร้อยละ
ระดับสูง	30	93.75
ระดับปานกลาง	2	1.25

ส่วนที่ 4 กระบวนการบริหารโครงการ

4.1 ผู้เข้ารับการอบรมมีความเห็นต่อวิทยากร ด้านกระบวนการบริหารโครงการ มีคะแนนเฉลี่ย 4.10 (S.D.=.45) เมื่อจำแนกรายชื่อของแบบสอบถามพบว่า มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดหัวข้อ ความสามารถถ่ายทอดความรู้และความเข้าใจ คะแนนเฉลี่ย 4.21 (S.D.= .66) ตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้เข้าอบรมโครงการวิชาการ โรคเรื้อรังสำหรับผู้ดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อรังในสถานบริการสาธารณสุขจังหวัด นครราชสีมาปีงบประมาณ 2547 เกี่ยวกับกระบวนการบริหารจัดการจำแนกรายชื่อ

กระบวนการบริหาร	ความคิดเห็นที่มีต่อวิทยากร	
	X	S.D.
1. ความสามารถถ่ายทอดความรู้ให้ผู้ฟังเข้าใจ	4.21	.49
2. การถ่ายทอดเนื้อหาวิชาให้เป็นที่น่าสนใจ	4.05	.66
3. การจัดลำดับความสำคัญของเนื้อหาวิชา	4.04	.35
4. ความชัดเจนของการบรรยาย	4.13	.54
5. การตอบคำถามชัดเจน	4.12	.48
6. การตอบคำถามตรงประเด็น	4.06	.69
7. เทคนิค/วิธีการฝึกอบรมที่ใช้ในการถ่ายทอด	4.09	.69
8. การใช้วัสดุทัศนูปกรณ์	3.95	.66
9. การควบคุมชั้นเรียน	4.06	.61
10. การรักษาเวลา	4.14	.53
11. ความเหมาะสมของวิทยากรโดยส่วนรวม	4.09	.61
12. บรรยายภาคการเรียนรู้ การเปิดโอกาส การมีส่วนร่วม	4.15	.53

รวมเฉลี่ย

4.10

.45

ผู้เข้าอบรมเห็นว่ามีจัดการเกี่ยวกับกระบวนการบริหารจัดการของโครงการอยู่ในระดับสูงร้อยละ 93.8 (ดังตารางที่ 7)

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นของผู้เข้าอบรม วิชาการ โรคเรื้อนสำหรับผู้ดูแลผู้ป่วย

โรคเรื้อนในสถานบริการสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมาปีงบประมาณ 2547 จำแนกตามระดับกระบวนการบริหารจัดการ

ความคิดเห็นของผู้เข้าอบรมต่อ กระบวนการบริหารจัดการ	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ระดับสูง	31	96.87
ระดับปานกลาง	1	3.13

ส่วนที่ 5 ผลลัพธ์ของโครงการ

5.1 ผู้เข้ารับการอบรมมีความเห็นต่อหลักสูตรการฝึกอบรมว่ามีประโยชน์ และคุณค่าต่อการนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน มีคะแนนรวมเฉลี่ย 4.22 (S.D.=49) เมื่อจำแนกรายชื่อของแบบสอบถามพบว่า มีคะแนนสูงสุดหัวข้อลักษณะอาการของโรคเรื้อน การวินิจฉัยและการรักษา คะแนนเฉลี่ย 4.29 (S.D.= 64) แต่มีคะแนนเฉลี่ยการควบคุมชั้นเรียน 4.10 (S.D.=.60) ตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นของผู้เข้าอบรมโครงการวิชาการโรคเรื้อน

สำหรับผู้ดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อนในสถานบริการสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมาปีงบประมาณ 2547

เกี่ยวกับระดับประโยชน์และคุณค่าต่อการนำไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานจำแนกรายชื่อ

ระดับประโยชน์และคุณค่า	X	S.D.
1. นโยบายและยุทธศาสตร์การดำเนินงานควบคุมโรคเรื้อน ของจังหวัดนครราชสีมา	4.16	.37
2. ลักษณะอาการของโรคเรื้อนและการวินิจฉัย การรักษา	4.29	.64
3. โรคเห่อและเส้นประสาทอักเสบ	4.23	.62
4. เทคนิคการตรวจร่างกายเพื่อการวินิจฉัยและการรักษา ผู้ป่วยโรคเรื้อน	4.36	.61
5. การตรวจร่างกายผู้ป่วยเพื่อประเมินปัญหาความพิการ	4.23	.67

6. การจัดทำระเบียบ ทะเบียน รายงาน เกี่ยวกับโรคเรื้อน	4.19	.65
7. การควบคุมโรคเรื้อน	4.10	.60
รวม	4.22	.49

5.2 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการอบรม พบว่าคะแนนเฉลี่ยด้านความรู้ความเข้าใจในการดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อน การป้องกันความพิการ การฟื้นฟูสภาพผู้ป่วยโรคเรื้อน การดำเนินงานควบคุมโรคเรื้อน ระบบทะเบียนรายงาน การค้นหาผู้ป่วย และความสามารถในการค้นหาผู้ป่วยรายใหม่ก่อนอบรม มีคะแนนเฉลี่ย 2.54 (S.D.= 1.04) หลังการอบรมคะแนนเฉลี่ย 3.90 (S.D.=0.6) เมื่อทำการทดสอบทางสถิติ พบว่าคะแนนเฉลี่ยด้านความรู้ความเข้าใจในการดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อน การป้องกันความพิการ การฟื้นฟูสภาพผู้ป่วยโรคเรื้อน การดำเนินงานควบคุมโรคเรื้อน ระบบทะเบียนรายงาน การค้นหาผู้ป่วย และความสามารถในการค้นหาผู้ป่วยรายใหม่สูงกว่าการอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตารางที่ 9

ตารางที่ 9 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังการอบรม จำแนกตามความคิดเห็นของผู้เข้าอบรม

ความรู้ความเข้าใจโรคเรื้อน	n	x	S.D.	T-value	df	P-value
ก่อนการทดลอง	31	2.54	1.04	-8.19	30	.00
หลังการทดลอง	31	3.91	.63			

ความสัมพันธ์ระหว่างบริบทโครงการ ปัจจัยนำเข้าของโครงการ กระบวนการบริหารโครงการ กับผลผลิตด้านประโยชน์และคุณค่าที่ได้รับและความรู้ความเข้าใจหลังอบรม พบว่า

บริบทของโครงการ ทรัพยากรการบริหารด้านปัจจัยนำเข้า และกระบวนการบริหารโครงการ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 กับผลผลิตด้านประโยชน์และคุณค่าที่ได้รับจากการอบรม (ดังตารางที่ 10)

ตารางที่ 10 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการบริหารโครงการ กับผลผลิตด้านประโยชน์และคุณค่าที่ได้รับและความรู้ความเข้าใจหลังอบรม

ตัวแปรที่ศึกษา	ผลผลิตด้านประโยชน์ที่ได้รับ		ผลผลิตด้านความรู้ความเข้าใจ	
	r	p-value	r	p-value

1. บริบทโครงการ	.59	.00	.18	.34
2. ทรัพยากรการบริหาร				
ด้านปัจจัยนำเข้า	.46	.01	.15	.42
3. กระบวนการบริหาร				
โครงการ	.36	.05	.12	.7

สรุปและข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการประเมินผลอบรมวิชาการ โรคเรื้อนสำหรับผู้ดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อนในสถานบริการสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมาปีงบประมาณ 2547 โดยใช้แนวคิดแบบจำลองของชิป จากผลการวิเคราะห์ผู้วิจัยได้สรุปผลดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป พบว่าผู้เข้ารับการอบรมส่วนใหญ่ร้อยละ 65.5 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 50.0 อายุอยู่ในช่วง 20 – 30 ปี ร้อยละ 62.5 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 42.3 มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 1 ปี ร้อยละ 61.3 มีรายได้อยู่ในช่วง 5,001 – 10,000 บาท

ส่วนที่ 2 บริบทของโครงการ ผู้เข้าอบรมส่วนใหญ่มีความต้องการเกี่ยวกับบริบทโครงการระดับสูง ร้อยละ 90.6 ในรายละเอียดของบริบทของโครงการผู้เข้าอบรมมีความต้องการความรู้จากโครงการอบรมในหัวข้อเรื่อง เทคนิคการตรวจร่างกายเพื่อการวินิจฉัยและการรักษา ค่าเฉลี่ย 4.35(S.D.=61 รองลงมาคือความต้องการจากโครงการฝึกอบรมในหัวข้อเรื่อง ลักษณะอาการของโรคเรื้อน การวินิจฉัยและการรักษา และการตรวจร่างกายผู้ป่วยเพื่อประเมินปัญหาความพิการ ค่าเฉลี่ย 4.25 (S.D.= 62)

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้จัดอบรมซึ่งเป็นหน่วยงานระดับเขต มีการวางแผนการจัดอบรมโดยอาศัยความต้องการของผู้เข้าอบรม โดยคณะผู้จัดอบรมได้มีการออกนิเทศติดตามงานเป็นระยะปีละ 1 ครั้ง ใน 7 จังหวัดที่รับผิดชอบ มีการวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงาน การหาจุดอ่อนในการปฏิบัติงานรับพื้นที่ สอดคล้องกับผลการศึกษาของกรณีการ จิตรบรรเจิดกุล(2547)พบว่าข้าราชการสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 12 สงขลา มีความเห็นว่าหน่วยงานมีการวางแผนงานในระดับสูงร้อยละ 73.8 และในการจัดอบรม ทุกหัวข้อวิชาเป็นงานหลักที่สำคัญอย่างยิ่งของการปฏิบัติงานด้านการดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อนในสถานบริการสาธารณสุข ยกเว้นหัวข้อวิชา นโยบายและยุทธศาสตร์การดำเนินงานควบคุม โรคเรื้อนของจังหวัด นครราชสีมาผู้เข้ารับการอบรมมีความต้องการน้อยกว่าหัวข้ออื่นๆ อาจเนื่องมาจากเห็นว่าหัวข้อนี้ไม่ได้อยู่ในความรับผิดชอบของการให้บริการโดยตรง

ส่วนที่ 3 ทรัพยากรการบริหารด้านปัจจัยนำเข้า

3.1 ผู้เข้ารับการอบรมส่วนใหญ่ มีความเห็นด้านปัจจัยนำเข้าว่ามีการจัดการเกี่ยวกับปัจจัยนำเข้าของโครงการอยู่ในระดับสูงร้อยละ 93.75 ระดับปานกลางร้อยละ 6.25

ในรายละเอียดของปัจจัยนำเข้า ส่วนใหญ่เห็นว่าวิทยากร มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดหัวข้อ ความสอดคล้องของเนื้อหาสาระกับวัตถุประสงค์ของโครงการ คะแนนเฉลี่ย 4.31 (S.D.=.50) แต่มีคะแนนเฉลี่ยระยะเวลาของหัวข้อวิชาสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา คะแนนเฉลี่ย 4.15 (S.D.=.50)

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การอบรมมีเนื้อหาสาระที่เหมาะสมเพียงพอกับระยะเวลา ผู้เข้าอบรมมีความสนใจ และเอกสารประกอบการฝึกอบรมที่ผู้จัดได้เตรียมได้เพียงพอสอดคล้องกับผลการศึกษาของกรณีการ จิตรบรรเจิดกุล(2547) พบว่าสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 12 สงขลา มีการอำนวยการด้านต่างๆอยู่ในระดับสูงร้อยละ 60.7

ส่วนที่ 4 กระบวนการบริหารโครงการ

4.1 ผู้เข้าอบรมมีความเห็นด้านกระบวนการบริหาร ว่ามีการจัดการเกี่ยวกับกระบวนการบริหารจัดการของโครงการอยู่ในระดับสูงร้อยละ 96.87 ในรายละเอียดของกระบวนการบริหารโครงการพบว่า มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดหัวข้อความสามารถถ่ายทอดความรู้ให้ผู้ฟังเข้าใจ คะแนนเฉลี่ย 4.21 (S.D.=.49) รองลงมาคือบรรยากาศการเรียนรู้ การเปิดโอกาส การมีส่วนร่วมและความชัดเจนของการบรรยาย คะแนนเฉลี่ย 4.15 (S.D.=.42) และ 4.15 (S.D.=.54)ตามลำดับ

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะวิทยากรมีประสบการณ์ในการทำงานโรคเรื้อน ประกอบกับเป็นผู้ทำงานในระดับเขต มีการวิเคราะห์สถานการณ์และจุดอ่อน จุดแข็งของการทำงานในระดับพื้นที่ทุกเดือน ทำให้มีผลต่อการปฏิบัติงาน วิทยากรจึง สามารถถ่ายทอดให้ผู้รับการฝึกอบรมเข้าใจตรงตามวัตถุประสงค์ ตลอดจนวิทยากรมีความรู้ ความสามารถซึ่งมีการฟื้นฟูวิชาการจากส่วนกลางและการฝึกปฏิบัติจากศูนย์สาธิตบริการทุกวัน สอดคล้องกับแนวคิดของ สาโรจน์ แพ่งยัง(2532) กล่าวถึงการคัดเลือกวิทยากรว่า วิทยากรจะต้องมีความรู้ความเข้าใจ ในการถ่ายทอดได้เป็นอย่างดี เป็นที่ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีบุคลิกที่เหมาะสม

ส่วนที่ 5 ผลสำเร็จของโครงการ

5.1 ผู้เข้ารับการอบรมมีความเห็นต่อโครงการอบรมว่ามีประโยชน์และมีคุณค่าต่อการนำไปใช้ในการปฏิบัติ มีคะแนนรวมเฉลี่ย 4.22 (S.D.=.49)

ในรายละเอียดพบว่ามีหัวข้อเทคนิคการตรวจร่างกายเพื่อการวินิจฉัยและรักษาผู้ป่วยโรคเรื้อน มีประโยชน์และมีคุณค่าการนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน คะแนนเฉลี่ย 4.36 (S.D.=.61) รองลงมาคือหัวข้อลักษณะอาการของโรคเรื้อนการวินิจฉัยและการรักษา การตรวจร่างกายผู้ป่วยเพื่อประเมินปัญหาความพิการ คะแนนเฉลี่ย 4.29 (S.D.=.64) และ 4.23 (S.D.=.67)

ทั้งนี้จะเป็นผลจากหลักสูตรการฝึกอบรมตรงกับความต้องการของผู้เข้ารับการฝึกอบรมผู้รับการฝึกอบรมสามารถนำความรู้กลับไปปฏิบัติงานได้ทันที จึงมีความสนใจและเห็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้

5.2 ภายหลังจากอบรมวิชาการ โรคเรื้อนสำหรับผู้ดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อนในสถานบริการสาธารณสุขของจังหวัดนครราชสีมาปีงบประมาณ 2547 ทำให้ผู้เข้ารับการอบรมมีการเปลี่ยนแปลงด้านคะแนนเฉลี่ยด้าน ความรู้

ความเข้าใจโรคเรื้อนเรื้อรัง ความสามารถในการค้นหาผู้ป่วยโรคเรื้อน สูงกว่าก่อนการอบรม เมื่อนำมาทดสอบค่าทางสถิติ พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ p-value .05

ทั้งนี้ น่าจะเป็นผลจากการจัดการอบรมโดยใช้รูปแบบการบรรยาย ประกอบการสาธิต การอภิปรายโต้ตอบ การฝึกปฏิบัติ ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่เปลี่ยนจากรูปแบบจากเดิมที่เป็นนามธรรมสู่การเป็นรูปธรรม ทำให้มีประสิทธิภาพสูงตลอดจน วิทยากรมีความรู้ ความสามารถในการถ่ายทอดเป็นอย่างดี ทำให้สามารถเข้าใจได้มากขึ้น ...สอดคล้องกับทฤษฎีของ...

ส่วนที่ 6 ความสัมพันธ์ระหว่างบริบทโครงการ ทรัพยากรด้านปัจจัยนำเข้า กระบวนการบริหารโครงการ กับผลผลิตของโครงการ

6.1 ความสัมพันธ์ระหว่างบริบทของโครงการกับประโยชน์และคุณค่าต่อการนำไปใช้ในการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ p-value .05

6.2 ความสัมพันธ์ระหว่างทรัพยากรนำเข้า กับประโยชน์และคุณค่าต่อการนำไปใช้ในการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ p-value .05

6.3 ความสัมพันธ์ระหว่าง กระบวนการบริหารของวิทยากร กับประโยชน์และคุณค่าต่อการนำไปใช้ในการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ p-value .05

สอดคล้องกับแนวคิดของ J Jiang และคณะที่กล่าวถึงปัจจัยแห่งความสำเร็จ 10 ปัจจัยของโครงการ ได้แก่ ความชัดเจนของจุดมุ่งหมายและภารกิจของโครงการ การสนับสนุนของผู้บริหารระดับสูง ความสามารถของผู้จัดการโครงการ ความเหมาะสมของสมรรถนะของทีมงาน ทรัพยากรเพียงพอ การมีส่วนร่วมของลูกค้า การสื่อสารที่ดี การตอบสนองที่ดีของผู้บริการ เทคโนโลยีที่เหมาะสม

6.4 ความสัมพันธ์ระหว่างบริบทของโครงการ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการบริหารจัดการ กับความสามารถในการค้นหาผู้ป่วยโรคเรื้อนรายใหม่ที่ยังหลงเหลือในชุมชนและ การมารับการรักษาก่อนปรากฏความพิการ ความรู้ ความเข้าใจในด้านการดูแลรักษาผู้ป่วยโรคเรื้อน การป้องกันความพิการ การฟื้นฟูสภาพผู้ป่วยโรคเรื้อน การดำเนินงานควบคุมโรคเรื้อนระบบทะเบียนรายงาน ไม่มีความสัมพันธ์กันทางสถิติ p-value >.05

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากก่อนการเข้าอบรม ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้อยู่ในระดับสูง $x+2.54$ ทำให้ไม่มีผลต่อความรู้หลังการอบรมที่เพิ่มขึ้น $x 3.91$

ข้อเสนอแนะ

1. การประเมินผลโครงการควรมีการติดตามหลังการอบรมเป็นระยะ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงการดำเนินงานต่อไป

2. ควรมีการวางแผนร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อวิเคราะห์จากความเป็นของการฝึกอบรม ซึ่งจะส่งผลต่อการที่ช่วยให้หน่วยงานสามารถกำหนดวัตถุประสงค์ของกิจกรรมการฝึกอบรมได้ชัดเจน เป็นเครื่องมือที่จะช่วยวิเคราะห์และแยกแยะปัญหาต่าง ๆ และสามารถชี้แจงให้เห็นว่าปัญหาใดสามารถแก้ไขด้วยการฝึกอบรม ช่วยให้หน่วยงานประหยัดค่าใช้จ่ายและลดการสูญเสียในระยะยาว

3.จากทฤษฎี เรื่อง องค์การแห่งการเรียนรู้.....

บรรณานุกรม

1. กรรณิการ์ จิตรบรรเจิดกุล. ประสิทธิภาพโปรแกรมการสร้างพลังต่อการป้องกันควบคุมโรคอุจจาระร่วงอย่างแรง ตำบลพะวง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ; 2544.
2. กรรณิการ์ จิตรบรรเจิดกุล. ความคิดเห็นของข้าราชการสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 12 สงขลา ต่อการบริหารจัดการองค์กร วารสารสุขภาพภาคประชาชนชายแดนภาคใต้, เอสพรีน; 2547.
3. สาโรจน์ แผงยัง. การฝึกอบรม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์; 2542.
4. กิตนันท์ มลิตอง. เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2540.
5. ปกรณ์ ปิรยากร. การบริหารโครงการแนวคิดและแนวทางสร้างความสำเร็จ. กุญแจแห่งสมรรถนะ : สำนักพิมพ์สมาธรรม ; 2543.

ภาคผนวก

**การอบรมวิชาการโรคเรื้อนสำหรับผู้ดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อน
ในสถานบริการสาธารณสุขของจังหวัดนครราชสีมา ปีงบประมาณ 2547**

1. หลักการและเหตุผล

ผลการดำเนินงานควบคุมโรคเรื้อนในเขต 12 ได้ประสบความสำเร็จในระดับหนึ่ง สามารถลดอัตราความชุกโรคลงเหลือเพียง 0.37 รายต่อประชากรหมื่นคน เมื่อสิ้นปีงบประมาณ 2546 (ตุลาคม 2545- กันยายน 2546) ซึ่งถือว่าไม่เป็นปัญหาทางสาธารณสุขตามเกณฑ์ขององค์การอนามัยโลก การดำเนินงานควบคุมโรคเรื้อนในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา (ปี 2542 – 2546) พบผู้ป่วย โรคเรื้อนรายใหม่เฉลี่ยปีละ 58 คน มีความพิการที่มองเห็นได้ (เกรด 2) ในผู้ป่วยใหม่เฉลี่ย ร้อยละ 15.12 ซึ่งนับว่ายังสูงอยู่เกินเกณฑ์ของแผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549) ที่กำหนดไว้ไม่เกิน ร้อยละ 10 เมื่อสิ้นปี พ.ศ. 2546 และพบผู้ป่วยโรคเรื้อนรายใหม่ที่เป็นเด็ก เฉลี่ยร้อยละ 10.65 และเมื่อวิเคราะห์สถานการณ์ทางระบาดวิทยาแล้วพบว่า พื้นที่ของจังหวัดนครราชสีมา มีอัตราความชุกโรค 1.17 รายต่อประชากรหมื่นคน และมี 6 อำเภอ คือ อำเภอเกาะไอร่อง, อำเภอเรือเสาะ, อำเภอระแงะ, อำเภอจะนะ, อำเภอชิง และอำเภอเมือง ที่ยังมีอัตราความชุกโรคสูงเกิน 1 ต่อหมื่นประชากร เมื่อสิ้นปีงบประมาณ 2546 ซึ่งถือว่ายังเป็นปัญหาทางสาธารณสุขอยู่ การค้นพบผู้ป่วยโรคเรื้อนรายใหม่ยังมีปัญหา มีการค้นพบผู้ป่วยโรคเรื้อนรายใหม่ ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา (2542 – 2546) พบผู้ป่วยโรคเรื้อนรายใหม่ เฉลี่ยปีละ 29 คน ความพิการที่มองเห็นได้ในผู้ป่วยโรคเรื้อนรายใหม่ เฉลี่ยร้อยละ 12.41 ผู้ป่วยโรคเรื้อนรายใหม่ที่เป็นเด็ก เฉลี่ยร้อยละ 16.55 และแนวโน้มไม่สม่ำเสมอ ขึ้น ๆ ลง ๆ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่ายังมีการแพร่เชื้อในพื้นที่อยู่ และการค้นพบผู้ป่วยโรคเรื้อนรายใหม่ยังล่าช้าไม่ครอบคลุม และยังมีผู้ป่วยโรคเรื้อนที่กำลังรักษา และหลังการรักษา ยังมีความพิการเฉลี่ยร้อยละ 25 ทำให้ปัญหาของโรคเรื้อนยังคงมีอยู่ สาเหตุประการหนึ่ง คือ เจ้าหน้าที่ขาดความรู้ในการวินิจฉัยโรค ความเข้าใจในการดำเนินงานควบคุมโรคเรื้อน และการดูแลรักษาผู้ป่วยโรคเรื้อน

ดังนั้น การเร่งรัดพัฒนาบุคลากรผู้ปฏิบัติงานดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อนให้มีความรู้ มีทักษะที่เพียงพอในการปฏิบัติงาน สามารถดูแลรักษาให้การป้องกันความพิการและฟื้นฟูสภาพผู้ป่วยโรคเรื้อนได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงเป็นมาตรการหนึ่งในการกำจัดโรคเรื้อนที่สมบูรณ์และพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยโรคเรื้อนให้ดีขึ้นในระยะยาวต่อไป

โครงการอบรมนี้ เป็นโครงการฯ ที่กำหนดอยู่ในแผนการประชุม อบรม สัมมนา ประจำปี 2547 ของสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 12 จังหวัดสงขลา ซึ่งกรมควบคุมโรคได้อนุมัติแผนการประชุมฯ ดังกล่าวแล้ว ตามหนังสือ ที่ สธ 0404.5/4136 ลงวันที่ 27 พฤศจิกายน 2546

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้ดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อน สามารถค้นหาผู้ป่วยโรคเรื้อนรายใหม่ที่ยังหลงเหลือในชุมชน และมารับการรักษาก่อนปรากฏความพิการ
2. เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้ดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อนมีความรู้ ความเข้าใจในการดูแลรักษาผู้ป่วยโรคเรื้อน การป้องกันความพิการ และฟื้นฟูสภาพผู้ป่วยโรคเรื้อน
3. เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้ดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อนมีความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินงานควบคุมโรคเรื้อน และระบบทะเบียนรายงาน

3. กลุ่มเป้าหมาย

เจ้าหน้าที่สาธารณสุขผู้รับผิดชอบในการค้นหาผู้ป่วยโรคเรื้อน การดูแลรักษาผู้ป่วยโรคเรื้อนของสถานบริการสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 40 คน ดังนี้

1. โรงพยาบาลชุมชนแห่งละ 1 คน จำนวน 12 คน
2. สถานีอนามัยที่เป็นศูนย์สุขภาพชุมชน หรือมีผู้ป่วยโรคเรื้อนแห่งละ 1 คน จำนวน 24 คน
3. ศูนย์บริการสาธารณสุขเทศบาล/ศูนย์แพทย์ชุมชน แห่งละ 1 คน จำนวน 4 คน

4. ระยะเวลาดำเนินการ

วันที่ 24 – 26 มีนาคม 2547

5. สถานที่

ณ โรงแรมรอยัลปรินเซส อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

6. วิธีการอบรม

การบรรยาย สาธิต การฝึกปฏิบัติ และการอภิปราย

7. งบประมาณ

ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่มผู้เข้าอบรมและคณะทำงาน

50 คน X 30 บาท X วัน เป็นเงิน 12,000 บาท

ค่าอาหารกลางวัน 50 คน X 120 บาท X 3 วัน เป็นเงิน 18,000 บาท

ค่าเบี้ยเลี้ยงผู้เข้าอบรม 40 คน X 60 บาท X 3 วัน เป็นเงิน 7,200 บาท

ค่าเบี้ยเลี้ยงขณะทำงาน			
10 คน X 180 บาท , 10 คน X 120 บาท X 3 วัน	เป็นเงิน		5,400 บาท
ค่าที่พักขณะทำงาน 10 คน X 450 บาท X 3 วัน	เป็นเงิน		13,500 บาท
ค่าพาหนะผู้เข้าอบรม (เฉลี่ย) 40 คน X 370 บาท	เป็นเงิน		14,800 บาท
ค่าตอบแทนวิทยากร	เป็นเงิน		11,000 บาท
ค่าตอบแทนผู้ป่วยโรคเรื้อนสาธิต	เป็นเงิน		2,400 บาท
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	เป็นเงิน		2,700 บาท
ค่าวัสดุอุปกรณ์	เป็นเงิน		3,000 บาท
	รวมเป็นเงิน		90,000 บาท

(เก้าหมื่นบาทถ้วน)

หมายเหตุ ค่าใช้จ่ายทุกรายการสามารถเฉลี่ยจ่ายได้

8. ผลสัมฤทธิ์

เจ้าหน้าที่สาธารณสุขของสถานบริการสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 30 คน สามารถค้นหาผู้ป่วยโรคเรื้อน ในชุมชนได้ และให้การรักษาได้อย่างถูกต้อง และการดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อนเพื่อป้องกันความพิการและฟื้นฟูสภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถลดความพิการที่อาจเกิดขึ้นขณะรักษาและหลังการรักษาได้

9. ผู้เสนอโครงการ

(นายมนัส ผดุงคุณาธรรม)

นักวิชาการสาธารณสุข 5

หัวหน้างานโรคเรื้อน

10. ผู้อนุมัติโครงการ

กำหนดการอบรมวิชาการโรคเรื้อนสำหรับผู้ดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อน
ของสถานบริการสาธารณสุข จังหวัดนครราชสีมา ปีงบประมาณ 2547
ณ โรงแรมรอยัลปรีนเซส นครราชสีมา
วันที่ 24 – 26 มีนาคม 2547

วันที่ 24 มีนาคม 2547

เวลา 08.00 – 08.30 น.	- ลงทะเบียน
เวลา 08.30 – 09.00 น.	- ทดสอบความรู้ก่อนการอบรม
เวลา 09.00 – 09.15 น.	- พิธีเปิด โดยนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา
เวลา 09.15 – 10.15 น.	- นโยบายและยุทธศาสตร์การดำเนินงานควบคุมโรคเรื้อนของ จังหวัดนครราชสีมา โดย นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา
เวลา 10.15 – 12.00 น.	- ลักษณะอาการของโรคเรื้อน การวินิจฉัยและการรักษา โดย พญ.นริศรา งามขจรวิวัฒน์ ศสจ.ปัตตานี
เวลา 13.00 – 14.30 น.	- ลักษณะอาการของโรคเรื้อน การวินิจฉัยและการรักษา (ต่อ) โดย พญ.นริศรา งามขจรวิวัฒน์ ศสจ.ปัตตานี
เวลา 14.30 – 15.30 น.	- โรคเหื่อและเส้นประสาทอักเสบ โดย พญ.นริศรา งามขจรวิวัฒน์ ศสจ.ปัตตานี
เวลา 15.30 – 16.30 น.	- เทคนิคการตรวจร่างกายเพื่อการวินิจฉัยและการรักษาผู้ป่วย โรคเรื้อน โดย นายมนัส ผดุงคุณาธรรม ศคร.12 สงขลา

หมายเหตุ (พักรับประทานอาหารว่างเวลา 10.15 – 10.30 น. และ 14.30 – 14.45 น.)

วันที่ 25 มีนาคม 2547

- เวลา 08.00 – 08.30 น. - ลงทะเบียน
- เวลา 08.30 – 09.30 น. - การตรวจร่างกายผู้ป่วยเพื่อประเมินปัญหาความพิการ
โดย นางอัจฉรา จุลละพราหมณ์ สคร.12 สงขลา
- เวลา 09.30 – 12.00 น. - แบ่งกลุ่มฝึกปฏิบัติ การตรวจร่างกายเพื่อการวินิจฉัย การรักษา
และประเมินปัญหาความพิการ
โดย วิทยากรกลุ่ม
1. พญ. นริศรา งามขจรวิวัฒน์
  2. นายมนัส ผดุงคุณาธรรม
  3. นางอัจฉรา จุลละพราหมณ์
  4. นายบรรจบ รอดอิน
  5. นายพิชิต รัตนวงศ์
  6. นายวานิช รัตนเหม
  7. นางนันทพร ขุนหมวก
- เวลา 12.00 – 13.00 น. - พักรับประทานอาหารกลางวัน
- เวลา 13.00 – 15.30 น. - นำเสนอผลการฝึกปฏิบัติ
- เวลา 15.30 – 16.30 น. - การจัดทำระเบียบ ทะเบียน รายงานเกี่ยวกับโรคเรื้อน
โดย นางอัจฉรา จุลละพราหมณ์ สคร.12 สงขลา

หมายเหตุ (พักรับประทานอาหารว่าง เวลา 10.15 – 10.30 น. และ 14.30 – 14.45 น.)

วันที่ 26 มีนาคม 2547

เวลา 08.00 – 08.30 น.

- ลงทะเบียน

เวลา 08.30 – 09.30 น.

- แบ่งกลุ่มฝึกปฏิบัติการบันทึกทะเบียน ทะเบียนรายงานเกี่ยวกับโรคเรื้อน

โดย วิทยากรกลุ่ม

1. พญ. นริศรา งามขจรวิวัฒน์

2. นายมนัส ผดุงคุณาธรรม

3. นางอัจฉรา จุลละพราหมณ์

4. นางบรรจบ รอดอิน

5. นายพิชิต รัตนวงศ์

6. นายวานิช รัตนเหม

7. นางนันทพร ขุนหมวก

เวลา 12.00 – 13.00 น.

- พักรับประทานอาหารกลางวัน

เวลา 13.00 – 14.30 น.

- นำเสนอผลการฝึกปฏิบัติ

เวลา 14.30 – 15.30 น.

- การควบคุมโรคเรื้อน

โดย นายมนัส ผดุงคุณาธรรม สคร.12 สงขลา

เวลา 15.30 – 16.00 น.

- การทดสอบความรู้หลังการอบรม

เวลา 16.00 – 16.30 น.

- อภิปรายและสรุปผลการอบรม

- ปิดการอบรม

หมายเหตุ (พักรับประทานอาหารว่าง เวลา 10.15 – 10.30 น. และ 14.30 – 14.45 น.)

แบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความสำเร็จของการดำเนินงาน
ป้องกันควบคุมโรคและภัยสุขภาพของสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 12 จังหวัดสงขลา

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้มี 4 ส่วน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับบริบทของโครงการ

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยนำเข้าของโครงการ

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการจัดอบรม

ส่วนที่ 5 แบบสอบถามเกี่ยวกับผลสำเร็จของโครงการ

2. ขอความกรุณาตอบคำถามทุกข้อ โดยส่งแบบสอบถามให้กับคณะผู้จัดทำ

โครงการ ในวันที่ 26 มีนาคม 2547

ขอขอบคุณอย่างสูงในการให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

กลุ่มส่งเสริมสนับสนุนวิชาการ
สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 12 จังหวัดสงขลา

ส่วนที่ 1
แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป

1. เพศ
    ( ) 1. ชาย
    ( ) 2. หญิง

2. อายุ ..... ปี

3. ระดับการศึกษา .....

4. ระยะเวลาที่ท่านทำงานด้าน โรคเรื้อน ..... ปี

5. ขณะนี้ท่านรับผิดชอบ .....

6. รายได้ ..... บาท/ เดือน

7. สถานภาพ
    ( ) 1. โสด
    ( ) 2. สมรสแล้วอยู่ด้วยกัน
    ( ) 3. หม้าย (สามีภรรยาเสียชีวิต)
    ( ) 4. สมรสแล้วหย่า
    ( ) 5. สมรสแล้วแยกทางกัน

ส่วนที่ 2
ความคิดเห็นเกี่ยวกับบริบทของโครงการ
สำหรับวันที่ 24 มีนาคม 2547

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ขอให้ท่านประเมินระดับความต้องการของท่านจากหัวข้อวิชา ว่ามี
 มากน้อยเพียงใด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างตามความคิดเห็นของท่าน

หัวข้อวิชาการ	ระดับความต้องการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. นโยบายและยุทธศาสตร์การดำเนินงานควบคุมโรคเรื้อนของจังหวัดนครราชสีมา	.....	.....	.....	.....	.....
2. ลักษณะอาการของโรคเรื้อน การวินิจฉัยและการรักษา	.....	.....	.....	.....	.....
3. โรคเห่อและเส้นประสาทอักเสบ	.....	.....	.....	.....	.....
4. เทคนิคการตรวจร่างกายเพื่อการวินิจฉัยและการรักษาผู้ป่วยโรคเรื้อน	.....	.....	.....	.....	.....
5. การตรวจร่างกายผู้ป่วยเพื่อประเมินปัญหาความพิการ	.....	.....	.....	.....	.....
6. การจัดทำระเบียบ ทะเบียน รายงาน เกี่ยวกับโรคเรื้อน	.....	.....	.....	.....	.....
7. การควบคุมโรคเรื้อน	.....	.....	.....	.....	.....

ส่วนที่ 3

โปรดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหัวข้อวิชาที่วิทยากรท่านนี้ได้บรรยาย โดยทำเครื่องหมาย ✓
 ลงในช่องว่าด้านขวามือ

หัวข้อวิชาการ	ระดับความต้องการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. หัวข้อวิชาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หลักของโครงการ	.....	.....	.....	.....	.....
2. ความสอดคล้องของเนื้อหาสาระกับวัตถุประสงค์ของโครงการ	.....	.....	.....	.....	.....

3. ระยะเวลาของหัวข้อวิชาสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา	.....	.....	.....	.....	.....
3. เอกสารการฝึกอบรมที่แจกให้เหมาะสมกับ วัตถุประสงค์หลักของโครงการ	.....	.....	.....	.....	.....

ส่วนที่ 4

ความคิดเห็นเกี่ยวกับวิทยากร

วิชา ..... วันที่ .....

ชื่อวิทยากร

คำชี้แจง แบบสอบถามข้อที่ 1 ขอให้ท่านแสดงระดับความคิดเห็นที่มีต่อวิทยากร ว่ามีมากน้อยเพียงใด
แล้วกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าด้านขวามือ และในหัวข้อ 2-4 โปรดเติมคำในช่อง
ว่าตามความเห็นของท่าน

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับวิทยากร

หัวข้อวิชาการ	ระดับความต้องการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ให้ผู้ฟังเข้าใจ	.....	.....	.....	.....	.....
2. การถ่ายทอดเนื้อหาวิชาให้เป็นที่น่าสนใจ	.....	.....	.....	.....	.....
3. การจัดลำดับความสัมพันธ์ของเนื้อหาวิชา	.....	.....	.....	.....	.....
4. ความชัดเจนในการบรรยาย	.....	.....	.....	.....	.....
5. การตอบคำถามชัดเจน	.....	.....	.....	.....	.....
6. การตอบคำถามตรงประเด็น	.....	.....	.....	.....	.....
7. เทคนิค/วิธีการฝึกอบรมที่ใช้ในการถ่ายทอด	.....	.....	.....	.....	.....
8. การใช้โสตทัศนูปกรณ์	.....	.....	.....	.....	.....
9. การควบคุมชั้นเรียน	.....	.....	.....	.....	.....
10. การรักษาเวลา	.....	.....	.....	.....	.....
11. ความเหมาะสมของวิทยากรโดยส่วนรวม	.....	.....	.....	.....	.....
12. บรรยากาศการเรียนรู้ การเปิดโอกาส การมีส่วนร่วม	.....	.....	.....	.....	.....

2. สิ่งที่ท่านประทับใจวิทยากรท่านนี้ที่สุดคือ .....

3. สิ่งที่วิทยากรท่านนี้ควรปรับปรุง คือ .....

4. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....
.....
.....

ส่วนที่ 5

ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดฝึกอบรม

5.1 ท่านคิดว่าหัวข้อวิชาต่าง ๆ ที่ใช้ในหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาการ โรคเรื้อรังสำหรับผู้ป่วยโรคเรื้อรัง ในสถานบริการสาธารณสุขของจังหวัดนครราชสีมา ปีงบประมาณ 2547 มีประโยชน์และคุณค่า ต่อการนำไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานของท่านเพียงใด โปรดขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง ด้านขวามือที่ท่านเห็นสมควร

หัวข้อวิชาการ	ระดับความต้องการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. นโยบายและยุทธศาสตร์การดำเนินงานควบคุมโรคเรื้อรังของจังหวัดนครราชสีมา	.....	.....	.....	.....	.....
2. ลักษณะอาการของโรคเรื้อรัง การวินิจฉัยและการรักษา	.....	.....	.....	.....	.....
3. โรคห่อและเส้นประสาทอักเสบ	.....	.....	.....	.....	.....
4. เทคนิคการตรวจร่างกายเพื่อการวินิจฉัยและการรักษาผู้ป่วยโรคเรื้อรัง	.....	.....	.....	.....	.....
5. การตรวจร่างกายผู้ป่วยเพื่อประเมินปัญหาความพิการ	.....	.....	.....	.....	.....
6. การจัดทำระเบียบ ทะเบียน รายงานเกี่ยวกับโรคเรื้อรัง	.....	.....	.....	.....	.....
7. การควบคุมโรคเรื้อรัง	.....	.....	.....	.....	.....

1. นอกจากหัวข้อวิชาต่าง ๆ ที่บรรจุไว้ในหลักสูตร (ตามข้อ 1) แล้ว ท่านคิดว่ายังมีหัวข้อวิชาใดบ้าง ที่ควรเพิ่มเติม (โปรดระบุ)

1.1 .....

1.2 .....

1.3 .....

เหตุผล .....

.....

.....

.....

โปรดแสดงความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของโครงการแต่ละข้อ

โดยขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างด้านขวามือ ที่ท่านเห็นสมควร

5.1 ระดับความคิดเห็นด้านการบรรลุวัตถุประสงค์ของการอบรม

5.1.1 ระดับความคิดเห็น ก่อนเข้ารับการอบรม

รายการ	ระดับความเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ก่อนการอบรมครั้งนี้ ท่านสามารถค้นหาผู้ป่วยโรคเรื้อนรายใหม่ที่ยังหลงเหลือในชุมชนและมารับการรักษาก่อนปรากฏความพิการ	.....	.....	.....	.....	.....
2. ก่อนการอบรมครั้งนี้ ท่านมีความรู้ ความเข้าใจในด้านต่าง ๆ ดังนี้					
2.1 การดูแลรักษาผู้ป่วยโรคเรื้อน	.....	.....	.....	.....	.....
2.2 การป้องกันความพิการ	.....	.....	.....	.....	.....
2.3 การฟื้นฟูสภาพผู้ป่วยโรคเรื้อน	.....	.....	.....	.....	.....
2.4 การดำเนินงานควบคุมโรคเรื้อน	.....	.....	.....	.....	.....
2.5 ระบบทะเบียนรายงาน	.....	.....	.....	.....	.....

5.1.2 ระดับความคิดเห็น หลังเข้ารับการอบรม

รายการ	ระดับความเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ก่อนการอบรมครั้งนี้ ท่านสามารถค้นหาผู้ป่วยโรคเรื้อนรายใหม่ที่ยังหลงเหลือในชุมชนและมารับการรักษาก่อนปรากฏความพิการ	.....	.....	.....	.....	.....
2. ก่อนการอบรมครั้งนี้ ท่านมีความรู้ ความเข้าใจในด้านต่าง ๆ ดังนี้					
2.1 การดูแลรักษาผู้ป่วยโรคเรื้อน	.....	.....	.....	.....	.....
2.2 การป้องกันความพิการ	.....	.....	.....	.....	.....
2.3 การฟื้นฟูสภาพผู้ป่วยโรคเรื้อน	.....	.....	.....	.....	.....
2.4 การดำเนินงานควบคุมโรคเรื้อน	.....	.....	.....	.....	.....
2.5 ระบบทะเบียนรายงาน	.....	.....	.....	.....	.....

